

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934—1938.
Trib. Timișoara.
Redactor resp.: Dr. VÁRNAY ELEMÉR

Szétfioszlott álmok

Amióta az emberiség társadalmi közösségben él, vágyai messzi horizontján mindig ott kéklgett a kommunizmus álma. Ama ideális kommunista állam gondolata csillogott minden korban az áhító elképzelések központjában, amely az osztatlan boldogság megvalósítója mindenki számára. Erről az eszményről álmodozott Morus Tamás „Utópia” című államregényében, ugyan csak Campanella „Naporszag” című könyvében, Cabot „Icariai utazásában” és az írók hosszú sora következett még utánuk, akik mindannyian elgondolásaik rózszaszínű szemüvegén át látták kialakulni az egyetemes emberi boldogság valamikor egészen biztosan eljövendő országát. De nemcsak az álmodozók, a regényírók és a gazdasági teoretikusok hittek ebben a lehetőségben, hanem a gyakorlat emberei is. Így a jezsuiták, akiknél az elgondolás mindig egyértelmű a cselekedettel. A jezsuiták a tizenhetedik század fordulóján Paraguayban próbálkoztak meg ezzel az eszmével és meg is valósították a kommunista államot. Földművelésre, állattenyésztésre és mesterségekre tanították meg a jámbor indiánokat, mindenki szeretetben, boldog jólétben élt, földi paradicsom lett az ő jóságos vezetésükkel Paraguay. De azután betörték a spanyolok és portugálok, égették, gyilkolták, elrabolták e dolgos nép kincsét, javait s egy idő múlva már hamu és pusztulás volt az újratámadt földi édenkert helyén.

Kerek háromszáz esztendő múlt el azóta, s ime, a huszadik század elején ismét beköszöntött a kommunista államforma. Most egy világrész nagyságnyi területen vált uralkodóvá ez az eszme, amely azonban ez alkalommal kemény és harcias formát öltött és legfőbb hívó szava lett a proletárdiktatura. A nincstelenek uralkodójának, azoké a szó, akiknek eddig nem volt semmijük. Más idők talán más módszereket követeltek, a végső kialakulás a fontos, így talán azt mondhatuk régebben, hogy még korai a szovjet teljesítményeit véglegesen lemérni és megítélni. Azonban immár negyedszázados fordulójához közeleg az orosz kommunista állam fennállása, s e dátum beköszöntésének küszöbén egy igen különös jelenségnek vagyunk tanui. Ez az egész világ ellenszenvét megmozdító jelenség a szovjet hódító háborúja Finnország ellen. Egy imperialista kommunizmus kibontakozását látjuk, amely leigázó tendenciáiban egy hajszálnyival sem kevesebb a hajdani cárizmusnál és látjuk ugyanakkor, hogy Oroszország nép- és munkás tömegeit hajtják Finnország munkásai és földművelői ellen. Mert, hogy Finnország polgárai tulsúlyban dolgozók a legnépibb értelemben, azt nem vonhatja kétségbe senki sem. Tehát dolgozók mérszárólnak dolgozókat, azok fizetik meg legjobban vérükkel ennek a háborúnak költségeit, akiknek szabadságot, jólétet és felszabadulást ígért a megváltó népállam. Kissé furcsán fest ez a megváltás. Százezer halott, bénává fagyott iszonyu torzók, sebesültek, betegek véget nem érő karavánja jellemzi ezt az irgalmat nem ismerő hadviselést. Valóban Nikolajevics nagy-nerceg sem csinálhatta volna jobban, aki az orosz nép molochja volt a legutóbbi hadjáratban.

Hát ez volna az a bizonyos népeket megváltó kommunizmus? — kérdezhetjük joggal. De miközben ezen a kérdésen eltöprengünk, a legilletékesebbek adják meg a feleletet. Norvégiából, Svédországból, Dániából özönlnek a szocialista munkások, hogy segítsék a finneket. Ők a legnagyobb számú önkéntes jelentkezők, ezek a hívős és meggondolt északi dolgozó emberek, akik sietnek csatasorba állani finn testvéreik mellett, hogy vállvetve segítsék őket a „felszabadító” ellen. Állásfoglalásukban benne van a

Roosevelt elnök a kongresszushoz intézett üzenetében bejelentette, hogy Amerika nem sodródik a háborúba

Washingtonból jelentik: A 76-ik amerikai kongresszus harmadik ülészakát szerdán déli 12 órakor nyitották meg. A szokásos szertartások után a parlament tagjai meghallgatták Roosevelt elnök üzenetét, amely az állam és a nemzet témájáról szólt. Roosevelt a következőket jelentette ki:

— E pillanatban nagyon érthető, hogy az európai háború következtében üzenetemet a külpolitikai ügyekkel kapcsolatban kezdem meg. Nem szabad azonban egy pillanatig sem feltételezni, hogy az Egyesült Államok kormánya a külpolitika terhére elhanyagolja belpolitikai ügyeit. A szociális és gazdasági erőket az Óceánon túl rosszul használták fel és ezzel magyarázható, hogy forradalmi megmozdulás után diktatúrák keletkeztek, később pedig a háború szakához értek. Ott, ahol a demokrácia bizonyos okoknál fogva nem volt képes arra, hogy a modern idők követelményeinek eleget tegyen, az erőszak filozófiáját alkalmazva, alakultak meg a diktatúrák,

hogy ily módon igyekezzenek a belső helyzetet megjavítani. Jelen üzenetemben fehérom az amerikai polgárság figyelmét arra a tényre, hogy akarva, nem akarva kénytelen elszenvetni az európai kontinensen lejátszódó események következményeit. Vanak olyan amerikaiak, akik jóhiszeműségből, vagy nemtörődomségből arra a meggyőződésre jutottak, hogy

Amerika az amerikaiaké és ők boldogan és nyugodtan élhetnek,

mert jövőjük az elszigetelődés magas falán belül biztosítva van még akkor is, ha a civilizált világ másik fele a kereskedelemmel és a kultúrával együtt romokba dől. Megértem azok érzelmeit is, akik figyelemmel vannak arra, hogy amerikai fiatalságot sohasem szabad harcba küldeni Európába. Honfitársaink tulnyomó többsége sohasem veszítette el a reményt és azt az óhajt, hogy Amerikát ne sodorják mások háborújába. Nagy különbség van a között, hogy Amerika kívül maradjon a háborun és a között, hogy a háború bennünket egyáltalában nem érdekel. Nincsen arról szó, hogy ezidőszereint más nemzetek oldalán harcoljunk, de a legkevesebb, amit tennünk kell más nemzetekkel együtt:

a béke megszerzésére irányuló fáradozás, a mivel együtt saját országunkon is segítünk.

Roosevelt erkölcsi szolidaritása a nyugati szövetségesek mellett

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök kongresszusi üzenetét itteni diplomáciai körökben az erkölcsi szolidaritás kifejezésének tekintik a nyugati szövetségesek iránt, azok miatt az elvek miatt, amelyekért harcbaszálltak és amelyek győzelmét az amerikai közvélemény örömmel üdvözlölné. Az elnök anélkül, hogy bármely nemzetet megnevezett volna, éreztette, hogy az

Napról-napra mind világosabbá válik, hogy a jövő rendkívül veszedelmes lesz az amerikaiak számára is, ha ez a világ néhány kézben egyesíti majd a hatalmat. Az Egyesült Államok kormánya még soha olyan erőfeszítést nem tett, mint az utóbbi időkben, hogy a testvéri nemzetekkel a jószomszédi viszony politikáját fenntartsa. Fontos tény az is, hogy a világ minden nemzetében az a meggyőződés uralkodik, hogy az Egyesült-Államok mindent meg fog tenni, ami módjában áll a béke helyreállítására. Az utóbbi esztendőben megállapítható volt Amerika jóindulatu magatartása, ami olyan tény, amit sem meghamisítani, sem pedig átformálni nem lehet. A jövő szempontjából igen fontos számunkra és gyermekeink számára, hogy a világuralom ne az erőszakon alapuljon annak ellenére, hogy mi ma rendkívül erős nemzetet képezzünk.

Minden nemzet olyan kormányformát választhat, amilyent akar,

a mi nemzetünk azonban meg van győződve arról, hogy a demokrácia az a kormányzati rendszer, amely a legmegfelelőbb az amerikai nép részére, mert a szabadságjogokat ez a rendszer biztosítja a legjobban és legtökéletesebben, már pedig ilyen jogok nélkül az amerikai ember léte nem képzelhető el. Ami Amerikában történt, a hol 21 köztársaság egyhanguan kifejezte eszméi azonosságát és gyakorlati formában is lezögezték az egymás közötti jóviszony fenntartásának szükségességét, ugyanaz történhet más világrészekben is.

Az elnök ezután arról beszélt, hogy a jelenlegi amerikai kereskedelmi egyezménynek kiterjesztésére szükséges és minden tartós és állandó béke e nélkül el sem képzelhető. Nem szabad, hogy legyen olyan nemzet, amely fenyegetve érezhesse magát a jövőben a fegyverek ereje által, mert minden nézeteltérést békés tárgyalások útján kell majd elintézni. Hangsúlyozom — mondotta Roosevelt —, hogy

a mi nemzetünkre vár a feladat az alkalmas pillanatot felhasználva a világ békéjének megújítására.

Adja az Ég, hogy az 1940-ik esztendő gyermekei számára meghozza a demokrácia igazolását, mert ez a legjobb kormányzati módszer.

legilletékesebb kritika. Ez a kommunizmus már nem kommunizmus, csak annak szörnyű torzraja. De kérdezzük most, van-e akár a legigazabb, legideálisabb kommunizmusnak is jövője? Sajnos, az eszme ismét elvesztette minden erkölcsi igérvényét, legalább ötszáz esztendőre. Sőt el-

amerikai intézmények és az Egyesült-Államok politikája, valamint jövő nemzedéke veszelvettette lenne, ha továbbra is az erőszak uralkodna. Az Egyesült-Államok szigorúan ragaszkodnak a békehez, de ennek fenntartása csak akkor lehetséges, ha valamennyi nemzet elismeri bizonyos alapvető elvek fenntartásának szükségességét. (Rador.)

mondhatjuk talán azt is a tapasztalatok után, hogy az emberek egyenlősége és boldogsága mindig csak álom marad, vagy legfeljebb papírforma, utópia, ahogyan Morus Tamás az ő sohasem létezett és sohasem megvalósítható államát megírta. (Flanour.)

A beszéd kedvező hatása Angliában

Az a drámai hangú üzenet, amelyet Roosevelt elnök a kongresszushoz intézett, mély hatást váltott ki Angliában. A lapok rámutatnak arra a határozottságra, amellyel az Egyesült Államok elnöke állást foglalt az erőszak uralma ellen, az emberi szabadság, függetlenség, kultúra és civilizáció mellett. Amerika államfője nyíltan állást foglalt a demokrácia mellett és kijelentette, hogy a demokráciát tartja a legszerencsésebb kormányzati formának, mert csak ez biztosítja az emberi szabadságjogokat. Félreérthetetlenül nyilatkozott Roosevelt a totalitárius államok ellen és főként azok ellen, amelyek a nyert erőre támaszkodva, mások függetlensége és egzisztenciája ellen törnek. Noha

az elnök nem említett nevet, mindenki tudhatja, hogy a köztársaság elnökének szavai

Németország és Szovjetország ellen irányultak.

Rámutatott Roosevelt arra is, hogy az Egyesült Államok népe nem maradhat meg elszigeteltségében az Európában folyó háborúval szemben. A tűz könnyen átterjedhet Európából Amerikára. Kifejtette az elnök, hogy szükség van az amerikai haderő fejlesztésére. Nem a páni félelem, hanem a józan előrelátás követeli, hogy Amerika megfelelően fejlessze haderejét úgy a szárazföldön, mint a tengeren és a levegőben is.

Százmillió dolláros amerikai kölcsön Finnországnak

Washingtonból jelentik: A szenátus külügyi bizottsága előtt szereplő törvénytervezetek közül az egyik arról szól, hogy az USA megszerző több, jelenleg Mexikóhoz tartozó szigetet. Ugyancsak tárgyalják a Japánba irányuló hadianyag-, vas-, acél- és szénkivétel betiltásának törvényjavaslatát is. (Rador.)

Pittman, a washingtoni szenátus külügyi bizottságának elnöke kijelentette, hogy törvényjavaslatot nyújt be Finnország megsegítésével

kapcsolatban, amelynek értelmében azután az Egyesült Államok támogatást nyújtanak a megátadott államnak. A tervezet szerint

százmillió dollárig terjedő kölcsönt adnak Finnországnak

és megengedik, hogy ezért az összegért hadianyagot vásároljon. Pittman nyilatkozata végén közölte, valószínűnek tartja, hogy az USA engedni Finnország tartozását. (Rador.)

Egymillió amerikai áll a külföldi eszmék szolgálatában

Newyorkból jelentik: Amerikai politikai körök igen nagy vitát várnak a Diaz bizottság jelentése körül. Ez a jelentés, mint most kiderült megállapítja, hogy a külföldi hatalmak politikai jellegű szervezetei egymillió amerikai állampolgárt érintenek és vontak bele a nem amerikai ideológiák szolgálatába. A bizottság azt akarja, hogy további felhatalmazást kapjon ezeknek az üzemeknek teljes felderítésére és erőteljes üldözésére.

nek és vontak bele a nem amerikai ideológiák szolgálatába. A bizottság azt akarja, hogy további felhatalmazást kapjon ezeknek az üzemeknek teljes felderítésére és erőteljes üldözésére.

Szines katonák alkotják a közelkeleti hadsereg nagyrészét

Brüsszelből jelentik: A lapok külföldi tudósítói értesüléseket szereztek arról, hogy a franciák és az angolok Weygand tábornok vezetésével másfél, illetve kétmillió főnyi hadsereget akarnak felállítani

gyarmati csapatokból és idegenlégiókból. Szíria és Líbanon területén már is több, mint félmillió sorkatona gyűlt össze, akiknek nagyrésze szines.

Mussolini politikája: az európai civilizáció megmentése

A fasisztapárt gondoskodik a politikai utánpótlásról

Rómából jelentik: Mussolini miniszterelnök csütörtökön nyitotta meg az olasz ifjúság politikai előkészítésének központját. A Stefani-ügy-nökség hangsúlyozza, hogy ez az intézmény a fasiszta forradalom érdekes műve. Célja: kiképezni és szellemileg megerősíteni az új nemzedék arra érdemes tagjait, akik eléggé tehetségesek, hogy felelős állásokat töltsenek be a nemzeti élet minden terén. Már előzőleg a központ 36 fiatal embert választott ki a helyi szervezetek jelöltjeiből. A kiválasztás beszélgetés, eszmecserék és politikai téma kidolgozása során történt és a jelölteknek sportbeli teljesítményeiről is vizsgát kellett tenniük. A további képzésük két évet vesz igénybe, ezután újabb vizsgálatnak vetik őket alá és ennek alapján fejlesztik tovább szellemi képzettségüket. (Radiopress.)

OLASZORSZÁG SZÁMARA MEGLEPÉTES A NÉMET-OROSZ BARÁTSÁG

Rómából jelentik: A Relatione Italia „Róma politikája” címmel vezércikkben foglalkozik Ciano gróf külügyminiszter legutóbb mondott beszédével. A cikk részletesen ismerteti Mussolini miniszterelnök erőfeszítéseit, amelyet az európai béke megszilárdítása érdekében fejtett ki.

Mussolini mindig ragaszkodott az európai civilizáció megmentéséhez. Az ő elgondolásainak helyessége csak most tűnik ki igazán, amikor Európa egyik része súlyos és nehéz háborúba keveredett, Olaszország mindig azt tanácsolta Németországnak, hogy folytonosan olyan politikát Szovjet-Oroszország irányában, amely

kellő távolságot tart a két nagyhatalom között.

Olaszország nem látta előre azt, hogy Németország politikája ezen a téren ilyen meglepően meg fog változni.

— Szovjet-Oroszország hosszú és sötét jász-mába kezdett északon. A délkelet-európai bolsevista-propagandából előre lehet látni, hogy

SCALA

Ünnepen ünnepi film!

- 1 film, melyhez nincsenek reklámszavak!
1 film, melyet mindenki kétszer fog megnézni!
1 film, mely felülmul minden eddigit!

Rendező:
ABEL GANCE

Zene:
HANS MAY

Dívat:
PETRINGENARU

Az elveszett paradicsom

Főszerepben Páris legújabb és legszebb felfedezettje: MICHELINE PRESSLE, Fernand Gravey, Elvira Popescu. — Premier szombaton.

Szombaton és vasárnap délelőtt 11-kor NAGY MATINÉ

A déltiroli optálás eredménye

Rómából jelentik: Hivatalos jelentést tettek közzé arról, hogy a déltiroli vidékekről összesen 185.365 lakos optált Németország területére. A bozeni tartományból 166.483, a trentinói és udinei vegyesnyelvű területekről 16.562 és más vidékekről 2315 német kisebbségi jelentkezett az átköltözésre. Az átköltözéssel kapcsolatban a Giornale d'Italia berlini jelentése megemlíti, hogy a német fővárosban nagy meglepedést váltott ki az olasz bizottság tagjainak bajtársias együttműködése az optálás ügyében. (Rador.)

A hatóságok megállapították, hogy a déltiroli német lakosságnak mindössze 55 százaléka optált Németország javára.

Stewens és Best angol tisztiek reakciós mozgalmat szítottak Németországban

A Daily Express amszterdami tudósítójának jelentése szerint a német hatóságok kénytelenek voltak beismerni, hogy a holland területről elhurcolt Stewens őrnagy és Best kapitány nincsenek belekeverve a müncheni merényletbe. Ennek ellenére a néptörvényszék elé állítják őket, mert az a vád ellenük, hogy reakciós mozgalmat akartak indítani Németországban. (Rador.)

Két havi segélyt fizetnek januárban a bevonultak családtagjának

A helytartóságon tegnap délelőtt Marta Alexandru dr. királyi helytartó elnökletével két tanácskozás volt. Az első megbeszélésen résztvettek a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának vezetői és titkárai a tartomány öt megyéjéből, a Nemzeti Gárda parancsnokai, valamint a megyei prefektusok és a Temesvárott tartózkodó szenátorok és képviselők. Elhatározták, hogy a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának temesi nagygyűlését a jövő vasárnapon, január 14-én, délelőtt kilenc órakor tartják a Capitol-moziban. A nagygyűlés szónokait később fogják megállapítani.

A második értekezleten Temes-tartomány öt megyéjének prefektusai vettek részt. Marta Alexandru dr. királyi helytartó meghallgatta a megyefőnököknek a hadseregfelszerelési bönök jegyzéséről szóló jelentéseit. Ezekből kiderült, hogy a lakosság mindenütt eleget tesz hazafias kötelességének. Kimondta az értekezlet azt is, hogy a katonai szolgálatot teljesítők családjaikat a szükséges mértékben élelmiszerekkel tovább is segítyezik és januárban egyszerre két hónapi segélyt fizetnek.

Légvédelmi előadások naptára

Január 5, péntek délelőtt tizenegy órakor magyar előadás a Capitolban belvárosi férfiak és nők részére.

Január 8, hétfő délelőtt tizenegy órakor román előadás a Capitolban józsefvárosi nők részére.

Molotov Berlinbe megy

Szövetséggé tágul a német—orosz együttműködés

Londonból jelentik: Jól informált körök úgy tudják, hogy Molotov orosz külügyi népbiztos rövid időn belül látogatást szándékszik tenni Berlinben. A látogatás állítólag kapcsolatban lenne egy hathatós német-országi együttműködés kiépítésével Észak-Európában.

A koppenhágai Berlingske Tidende szerint Molotov népbiztos azért megy Berlinbe, hogy a német-országi szerződésnek szövetséggé való kiépítéséről tárgyaljon. A Szovjet részéről most már kifejezetten kéri a német-országi szövetségmielőbbi való megkötését.

A Szovjet technikai szakértőket kér Németországtól?

Rómából jelentik: Az olasz sajtó igen érdekesnek találja azokat a híreket, hogy Németország állítólag technikai szakértőket küldene Szovjet-Oroszországba. Megállapítják, hogy ez esetben

Oroszország szinte automatikusan német területté változnék, ami lényegesen módosítaná Angliában a Szovjettel szemben eddig elfoglalt álláspontot is. A Popolo di Roma nem tartja lehetetlennek, hogy az egész kérdést

mint egy kísérleti léggömböt, maga az orosz propaganda dobta bele a világba, hogy ezzel nyomást gyakoroljon Angliára és igyekezzék Londont megtartani a jelenlegi diplomáciai vonalon.

MANNERHEIM RÉGI BAJTÁRSAIT HIVJÁK SEGÍTSÉGÜL.

Párisból jelentik: Ideérkezett jelentések szerint Sztalin már leváltotta Stern tábornokot, aki csak néhány nap előtt vette át a Finnország elleni orosz hadvezetés irányítását.

A finn—országi háború kezdete óta már negyedszer cserélték ki a főparancsnokot. A Petit Soir értesülése szerint Németország Sztalin

Anglia nem követel semmit a skandináv államoktól

Stockholmból jelentik: Egyes német forrásból táplálkozó tudósító irodák ismét azt a hírt közölték, hogy Norvégiában erős angol nyomás észlelhető és Anglia haditengerészeti flotta bázist követel a norvég partokon, elsősorban Norvégia déli részein. Berlinben ezzel kapcsolatban nyomatékosan hangoztatják, hogy az angol és a francia követelések behatolást jelentenek Németország és Oroszország északi életterébe.

Figyelemmel kíséri Németország Norvégia és Svédország magatartását

Londonból jelentik: Londonba nem érkezett semmi olyan értesítés, amely szerint Németország rendkívül szigorú jegyzéket intézett volna a svéd kormányhoz az önkéntesek és a hadianyag küldése miatt. Semmit sem tudnak arról, hogy szigorú figyelemzést küldött volna a német kormány Stockholmba arra nézve, hogy

kellemetlen következményei lehetnek Svédország számára, ha a finnek megsegítését tovább folytatja.

Az angol és francia kormány el van határozva arra, hogy minden tőlük telhető segítséget megadnak a finneknek és nem veszik tekintetbe, hogy ez Berlinnek, vagy Moszkvának tetszeni fog-e, vagy sem. (Rador.)

A Havas távirati iroda tudósítója jelenti: Berlinben nem tudnak semmit egy olyan német hivatalos jegyzékről, amelyet Svédországnak juttattak volna el Finnország megsegítésével kapcsolatban. Annak ellenére, hogy hivatalos értesítést sem Norvégia, sem Svédország nem kapott Németországtól, a Harmadik Birodalom mégis a legnagyobb figyelemmel kíséri ennek a két országnak magatartását a finn-kérdéssel kapcsolatban. Természetes az az engedmény, amelyet a franciák és az angolok kaptak, hogy a két országban keresztül Finnország megsegítésére siessenek, arra készítette Németországot, hogy

felülvizsgálja jelenlegi magatartását a két északi állammal szemben.

Német hivatalos körök azonban elzárkóznak attól, hogy ebben a kérdésben bármilyen nyilatkozatot tegyenek. Amikor a fentemlített engedélynek kérdése kellőképpen megérett, Németország hallatni fogja szavát. (Rador.)

A londoni szovjetkötvet szerint túzottak az orosz veszteségekről szóló hírek

Londonból jelentik: Az angol fővárosban működő orosz nagykövetség nyilatkozatot közöl, amelyben a sajtóban és rádió útján nyilván-

kérésére állítólag katonai bizottságot küldött Leningrádba, hogy segítségére legyen a szovjet hadvezetésnek. A szovjet kormány részéről ugyanis azt kérték, hogy a bizottságot a németek olyan tisztekből állítsák össze,

akik 1918-ban Mannerheim tábornok oldalán küzdöttek a Szovjet ellen, mert, akik vele harcoltak, azok könnyebben tudnák irányítani az ellene való küzdelmet.

Német részről cáfolják a finnek támogatását

Berlinből jelentik: Ellenséges részről az európai sajtóban jelentéseket terjesztenek, amelyek szerint Németország fegyverrel támogatná Finnországot, ugyanakkor pedig azt a hírt is terjesztik, hogy a szovjet kormány Németországtól katonai segítséget kért és Németország tiszteket, technikusokat és hadianyagokat szállított Szovjetországba. Illetékes helyen ezzel kapcsolatban megállapítják: felesleges rámutatni arra, hogy mindezek az állítások teljesen légből kapottak. Ezek a hírek azt a célt szolgálják, hogy Németország magatartását helytelen színben tüntessék fel és ezáltal zavart okozzanak a semleges államoknál. (Dunaposta.)

Németország ezt az angol és francia befolyást nem nézhetné tétlenül.

Ezekkel a hírekkel szemben londoni forrásból a koppenhágai lapok azt az értesülést szereztek, hogy Anglia semmiféle követelést nem állított fel a skandináv államokkal szemben. Stockholmi diplomáciai körökben az oslói angol követelésekről semmit sem tudnak és megjegyzik, hogy Stockholmban el sem képzelhető hasonló angol eljárás. (Dunaposta.)

nosságra hozott híradásokat a finn-országi háborúval kapcsolatban, elítéli. Ez az úgynevezett finn jelentésekre vonatkozik, amelyeket általában Helsinki, Oslo, vagy Stockholmból szóló keltezővel hoznak nyilvánosságra. A szovjetnagykövetség közleménye rávilágít ezeknek a jelentéseknek ellentmondásaira és hangsúlyozza, hogy ezek a jelentések közlik például, hogy többszáz orosz repülőgép támadást intézett a finn városok ellen és az áldozatok számát úgy tünteti fel, hogy mindössze száz halott és sebesült lenne.

A helsinki, koppenhágai és más tudósítók által „megsemmisített” szovjet harciskocsik számát is túlozzák.

Ugyancsak túlozt jelentést közölnek a lefőtt orosz repülőgépek számáról is. Ezeket a jelentéseket a londoni szovjetnagykövetség összehasonlítja az elmúlt nyár folyamán kiadott japán hadijelentésekkel, amelyek ugyancsak túlozt arányokat közöltek a Mongólia és Mandzsúria határán lefolyt orosz-japán háború orosz veszteségeiről. (Rador.)

SVÉD TÁBORNOK A FINN HADSEREGBEN

Ernest Linder svéd tábornok a hét folyamán Finnországba utazik és átveszi a svéd önkéntesek vezetését. (Rador.)

A norvég lapok jelentése szerint e héten Finnországba utazik az első száz norvég önkéntes. (Rador.)

EGY BÓKEZŰ AJANDÉK

Koppenhágából jelentik: Az itteni finn követség értesülése szerint egy előkelő dán üzletember a dániai gépkocsigyárakban 50 nagy teherautót rendelt Finnország számára, 50.000 dán koronáért. (Radiopress.)

NÉMET DIPLOMATA SEBESÜLT MEG HELSINKI BOMBÁZÁSÁNÁL

Stockholmban általános feltűnést keltett az a tény, hogy az a bombázás alkalmával egy német diplomata is megsebesült. A sebesült a helsinki német követség egyik attaséja, aki a bombázás alkalmával a városban tartózkodott.

Petrol Egger

megszünteti
a korpázást,

megállítja
a hajhullást és

mege erősíti
a hajgyökereket

NEM TUDJÁK HASZNÁLNI A FINNEK AZ OROSZ HADIZSÁKMÁNYT

Helsinki-ből jelentik: Január másodikán a finn gyalogság az oroszok minden támadását visszaverte és nagy veszteségeket okozott nekik. Hasonló eredménnyel végződtek az orosz ellentámadások is.

A finnek megsemmisítettek 5 páncélos harci kocsit és két páncélos gépkocsit.

Az arcvonal más szakaszairól nincs fontosabb jelenteni való. A Ladoga-tó partjánál január 2-án a vihar és a hófúvás megakadályozta a harci tevékenységet.

A finn hadsereg által az oroszoktól zsákmányolt hadianyag gyakorlatilag teljesen hasznavehetetlen. A harci kocsiknak aligha vehetik hasznát, egyrészt azért, mert a finneknek nincs rájuk szükségük, másrészt, mert igen rossz állapotban vannak és sérüléseik jórészt kijavíthatatlanok. A repülőgépeknek és a bombavetőknél sem vehetik hasznát, csupán egyes alkatrészeit használhatják fel.

AZ „ÖNGYILKOS” SZÁZAD ELÉRTE CÉLJÁT

Koppenhágából jelentik: Különböző jelentések és rongálásokról érkezett hírek következtében megállapítható, hogy az a finn „öngyilkos” század, amely majd két hete, hogy az orosz határon túra indult, a murmanszk vasútvonal meg rongálására, elérte célját és az oroszok a meg rongált pályatestet még mindig nem tudták helyreállítani.

Amerika nem szakítja meg a Szovjettel a diplomáciai viszonyt

Washingtonból jelentik: Boll köztársaságpárti képviselő határozatot nyújtott be a kongresszushoz, amelyben azt kéri, hogy a kormány szüntesse be a moszkvai amerikai nagykövetség fenntartására fordított összeg kiutalását, hogy ezáltal Amerika vezetőköreit rábírájék

a Moszkvával fennálló diplomáciai kapcsolat megszakítására.

A Havas ügynökség jelentése szerint erre nem igen kerül sor, mert az Egyesült Államok követsége, bár tájékozási szempontból is, de fenntartja a diplomáciai kapcsolatot a Szovjetunióval. (Rador.)

Mezőgazdasági munkások és falusi mesterek munka-mozgósítása

Munkások mozgósítása az új mezőgazdasági évre. — A nagyvezérkar és a földművelési miniszter rendelete

A földművelésügyi minisztérium a mezőgazdasági kamaráknak körrendeletet küldött az 1940—1941 évi mezőgazdasági és községi iparos-munkák biztosítására a nagy vezérkarral egyetértően megállapított mezőgazdasági munka-mozgósításról. A rendelet az 1939 szeptember 18-án közzétett törvénynek a folyó évi végrehajtását szabályozza.

A mezőgazdasági munkaerők és a falvak mestereinek a biztosítása végett az érdekelt birtokosok és a falvak primárjai január 20-ig nyújtják be előírtas nyomtatványformulákon a mezőgazdasági kamarákhoz kérvényeiket, illetve a falvak igényléseiket. A kérvények adatait a primáriák láttamozással igazolják. Az előírtas tabellákat amennyiben tartalékos tisztek kikérésére vonatkoznak, három, legénységi állományban levőknél négy példányban kell kiállítani. Egy-egy község összegyűjtött kérvényeit a primaria együtt terjeszti be a mezőgazdasági kamarához. Ezek az összes beérkező kéréseket átvizsgálják, igazolják és felterjesztik külön a tiszti és külön a legénységi állományok kimutatásait legkésőbb január 25-ig az illetékes katonai hadseregszolgálatnak.

A kimutatásokat katonai felülvizsgálat és jóváhagyás után újra a mezőgazdasági kamarák kapják kézhez. Innen az érdekeltek csak 10 nappal a tényleges használatba vétel előtt kapják meg a rendelkezést. Amikor a munkára mozgósítás parancsait kikézbesszi a kamara, ugyanakkor a földművelési minisztérium M. O. N. T. osztályának két példányban kimutatást küld az összes munkára mozgósított állományról a megye területéről.

VILÁGOSKÉKSZÍNŰ MUNKAMOZGÓSÍTÁSI BEHÍVÓ

Azok a mezőgazdasági üzemek, amelyek munkaerő nélkül maradnak, a községi primaria útján a megyei mezőgazdasági kamarától kérik, hogy utaljon ki a falubeli, vagy szomszédos falvakból való katonaköteles mezőgazdasági foglalkozásuk közül munkaerőt. A kamara közli a rendelkezésre állított személyeket, akiket a földtulajdonos a szokásos helyi bérekkel tartozik fizetni. Ha a jogosult birtokos nem veszi igénybe a munkásokat, a primaria a mozgósítás első napján már visszavonja a rendelkezést és közli ezt a hadkiegészítő parancsnoksággal.

A munkamozgósítás életbeléptekor a világoskék színű mozgósítási igazolványt nyerő személyek előző katonai mozgósítási igazolványukat, akár fehér, akár színes volt, visszaadják annak a hatóságának, amelytől kapták. Ha pedig a munkamozgósítás tartama alatt kapnának más mozgósítási parancsot, azt is nyomban visszaküldik.

KIK NYERNEK KATONAI FELMENTÉST

50 hektáron felüli birtoknál, amelyeket 3 év óta maga a tulajdonos kezel állandóan, úgy a tulajdonos, vagy ha legalább 2 év óta alkalmazott gazdaszt kezel, ez kerül munkamozgósításra, tehát katonai felmentésre, feltéve, hogy 35 évet már betöltötte és legénységi állományhoz tartoznak.

10—300 hektár közötti birtoknál, ha 3 év óta maga a tulajdonos műveli állandóan, ő, ha pedig gazdaszt vezet az utolsó 2 évben, akkor ez mozgósítható munkára és pedig tartalékos gyalogsági, lovassági és gazdasági tisztek 38 betöltött évvel, egyéb fegyvernemeknél 40 betöltött évvel; legénységi állományban levőknél bármely fegyvernemnél 35 betöltött év szükséges.

400 hektáron felüli szántóval bíró mezőgazdasági üzemeknél, amelyek az utolsó 3 évben így állottak művelés alatt, a személyzetből, amely legalább az utolsó 2 év alatt már alkalmazva volt, munkára mozgósítható egy gazdasági segélytisz, vagy könyvelő pénztáros, egy kovács, vagy gépkezelő és egy bognár. Minden az utolsó 3 évben 50 hektáron felüli szántóföldet művelt mezőgazdasági üzem részére minden 10 ló vagy vontató szarvasmarha után visszatartandó munkára az 1939 augusztus 1-től alkalmazottak közül egy ember, de csak káplári rangig bezárólag és 35 betöltött évvel, továbbá minden nem rekvirált traktorhoz egy vezető és egy gépész, minden cséplő garnitúrához, akik a legénységi állományhoz tartoznak és elmultak 35 évesek.

Beoltott, termő szőlőknél, amelyek az utolsó 3 évben legalább 5 hektárt értek a tulajdonos, vagy a kezelő és 15 hektáron felüli szőlőknél még egy pincekezelő, 25 hektáron felüli szőlőknél egy hordókezelő is visszatartandó.

Gyümölcsstelepeknél, ha 8 évnél régebbiek, 8 hektárig a tulajdonos vagy a kezelő, 30 hektárig még egy helyettes vezető és minden 20 hektár után egy szolga tartható vissza. Zöldség kerteknél amennyiben legalább 2 év óta 3 hektár területű a kertész maga és minden 10 hektár után egy munkakerő mozgósítható.

Erdőknél, ha 500 hektárnál nagyobbak, egy erdőkezelő, vagy erdőőr.

Mindezek, ha legénységi állományhoz tartoznak és legalább 35 évet betöltöttek. A tulajdonosok, ha állandóan és kizárólagosan az üzemmél foglalkoznak. Tartalékos tiszteket is lehet munkára mozgósítani és pedig 10 hektárnál nagyobb termő szőlőknél, 20 hektárnál nagyobb gyümölcsösökknél és 10 hektárnál nagyobb zöldség kerteknél, ha ők maguk a tulajdonosok, kizárólag evvel az üzemmél foglalkoznak és a gyalogságnál, lovasságnál és kezelési szakmánál a 38 évet, egyéb fegyvernemeknél a 40 évet betöltötték.

A FALUSI MESTEREMBEREK VISSZATARTÁSA

Mint szükséges mesterembereket munkára visszalehet tartani minden 100 családnál nagyobb faluk részére: egy szíjgyártó-csizmadiát, egy patkoló

Új év napján indult meg az „Új Erdélyi Könyvek” sorozata

Tízezer leies pályadíj fiatal regényírók számára

Egy könyvsorozat hagyta el ujesztendő napján a tervek és megvalósulás határát. Még az ősz elején írták meg az erdélyi napilapok, hogy Nagyváradról Új Erdélyi Könyvek címen tíz kötetet szándékozik utnakereszteni az olvasók felé egy szabad írói csoportosulás. Különlegesen mostoha gazdasági helyzetben az új írói vállalkozás szervezőinek különleges gondlalt kellett megalapozniok az Új Erdélyi Könyvek első évfolyamának biztonságát. Ez most sikerült, — ahol a vállalkozás szervezői eddig megjelenek az erdélyi városokban, az olvasók száza és száza siettek előjegyezni a tíz új erdélyi könnvre. A sorozat olvasótáborára karácsonyig olyan számot ér el, mint eddig egyetlen irodalmi könyvvállalkozás sem.

Pompás erdélyi népművészeti motívumokból megkomponált színes fedőlapján az Új Erdélyi Könyvek mindegyike az 1940-es évjelzést viseli. Ezzel hagyta el a sajtót a sorozat első kötete. Tabéry Géza „Szebeni vihar” című válogatott novelláinak gyűjteménye, mely a kiváló író novellatermésének legjavát foglalja egybe. Ezzel az évjelzéssel fognak ezután havonta megjelenni az új írói csoport többi kötete is Berde Mária, Szántó György, Kovács György, Liszt Ernő, Károly Sándor, Szanovai

kovácsot, egy kerékgyártó bognárt, egy cséplőgép kezelő gépészt, egy vízi, vagy szélmalomhoz egy molnárt, ha a malom legalább 2 éve működik, vagy egy motoros, vagy gőzerővel legalább egy éve dolgozó malomhoz egy gépész és egy molnárt, vízművekhez, villanyművekhez stb. 1—2 gépészt, amennyiben mindezek a legénységi állományhoz tartoznak és legalább 38 évet betöltöttek. Ha azonban a községben az illető szakmából idősebbek vannak, akkor ezeket kell javaslatba hozni.

Munkára mozgósíthatók az állattenyésztők és hízlalók is, ha személyesen vezetik és kizárólag evvel foglalkoznak, vagy az alkalmazott külön szakember, ha legalább 50, 3 évnél öregebb marha, vagy csikó, illetve 4 hónapon felüli 300 malac, vagy 300 róka, vagy nyul, ha 600 dr. 6 hónapon felüli juh van kezelésük alatt, vagy ha az elmult évben legalább 5000 szárnyast és 60.000 tojást termeltek ki.

A fenti állományok kétszeresét elérő telpeknél egy képesített, diplomás felügyelő alkalmazható, ha legénységi állományban van és elmult 35 éves.

Szolga tartható vissza 38 éven felüli és a legénységi állományból minden 15 szarvasmarha, vagy 16 juh után, minden 150 malac, 300 róka vagy nyul és 200 juh után. Minden nem rekvirált traktor után egy vezető és 4 traktor után egy gépész maradhat vissza a legénységi állomány 35 évet betöltött emberei közül.

Volt aktív tisztek csak 5 évvel a tartalékba helyezésük után hozhatók javaslatba munkára mozgósítás végett. Az előírt korhatárt 5 évvel le lehet szállítani azoknál a legénységi állományhoz tartozóknál, akik a mezőgazdasági, szőlészeti, gyümölcs, kertészeti és erdészeti iskolát végeztek.

László, Győri Illés István tolla alól és ugyanennek a sorozatnak lesz remélhetőleg nagy irodalmi eseménye egy fiatal erdélyi író regényének kiadása, amire az Új Erdélyi Könyvek alábbiakban hirdet pályázatot:

„Az Erdélyi Könyvek kiadóvállalata elő kívánja segíteni a fiatal erdélyi írók érvényesülését. Ezért pályázatot hirdetünk ezennel egy erdélyi tárgyú, akár történelmi, akár jelenkorunkban játszódó regényre. A pályázatra beküldendő kéziratok terjedelme olyan legyen, hogy az Új Erdélyi Könyvek kötetét számítva semmiesetre sem haladja meg a tíz ívet (százhatvan nyomtatott oldalt). A kéziratot szerzőjének név-jelégével ellátva kell gépirásosan Tabéry Gézához, az Új Erdélyi Könyvek lektorához legkésőbb 1940 május elsejéig beküldeni, Oradeára, a Szabadság című napilap szerkesztőségében (Str. Reg. Carol 6.) s a kéziratokhoz melléklendő egy lezárt boríték, melyre ráírandó a regénykézirat címe és jelégéje, benn a borítékban pedig meg kell jelölni a szerző igazi nevét és pontos lakcímét. A pályázat a kisregényre 10.000 azaz tízezer lei. A beküldött művek felett május elseje és május 30-a közt egy írókból álló háromtagú bírálóbizottság dönt s döntését június elsején közli.”

Meggyőződésünk, hogy ma, amikor az erdélyi magyar könyvkiadásban egyidő óta bizonyos pangás észlelhető, az Új Erdélyi Könyvek vállalkozása éppoly frissítően fog hatni szellemi életünkre, mint amilyen serkentő lesz kisregény pályázata fiatal íróinkra.

Szombat,
jan 6-tól

C
O
R
S
O

Szombat,
jan 6-tól

M
O
Z
G
Ó

CSÁRDÁSKIRÁLYNŐ

Kálmán Imre nagyszerű operettje filmen Eggerth Márta és Hans Shönker a főszerepekben Jegyelővétel naponta d. u. fél 3 órától

A protestáns egyházak újából megsürgetik az 1940 január elsejére ígért, de még ki nem utalt lelkészi államsegélyt

Még egy hónapja sincs, hogy hivatalos helyről nyert értesülések alapján cikket irtunk arról, hogy a protestáns lelkészek már 1940 január 1-től fogva megkapják a felemelt állami segélyüket, az ugynevezett kongruát. A régen rendezésre váró, nagyfontosságú kérdésben az egyházfők tárgyalásokat folytattak az illetékes minisztériumokkal, amelyek határozottan újából megígérték, hogy a kérdést végre rendezni fogják. Megtalták a rendezés módját is, amely szerint az erre a célra fordítandó összeget rendkívüli póthitelből szándékoznak rendezni, mivel a múltév költségvetésében erről nem történt intézkedés.

Az elmúlt esztendő végén zajlottak le a protestáns egyházak tanácskozásai, amelyeken, mint egyik legfontosabb kérdés szerepelt a papok kongrua ügye. Számtalan hozzászólás történt a papok részéről, amelyek mind azt sürgették, hogy a kérdést végre meg kell oldani.

Az egyházi főhatóságok számbavették minden felszólaló panaszát s

emlékirat formájában terjesztették a kormányhoz, azonkívül pedig személyes tárgyalásokat is folytattak az illetékes hatóságokkal.

A karácsonyi ünnepek előtt Vásárhelyi János református püspök és Varga Béla dr. unitárius püspök jártak a fővárosban. A vallás és kultuszminiszter belátta a panaszok jogosságát s így történt, hogy határozott ígéretet tett a kongrua ügye rendezésére.

Amikor az egyházfők Bucurestiből hazatértek, kérdést intéztünk hozzájuk az ügyben és ezen az alapon adtuk hírül, hogy a protestáns papok végre 1940 január 1-től megkapják felemelt állami illetményeiket...

Közben elérkezett 1940 január 1. Az ígéből azonban még mindig nem lehet kenyér...

Vásárhelyi János református püspök és Varga Béla dr. unitárius püspök kijelentették, hogy a napokban az ügyet újából megsürgetik és hisznek valóra válásában.

— A most készülő kisebbségi statutum bizonyára módot fog találni végre a kérdés méltányos rendezésére. addig is türelmet kérünk, — mondották az egyházfők. — De az is lehet, hogy már a legutóbbi kormányigéret valóság, csupán a közbejött ünnepek miatt késik a végrehajtás.

Film készül

Miksa császár kivégzéséről

Paul Muni játssza Juarez elnök szerepét

1937 szeptemberében határozta el a Warner filmgyár a „Juarez” című film elkészítését. A filmet Franz Werfel és Bertita Harding „Az árnyék-korona” című regény nyomán készítette.

Dr. Herman Lissauer, a Warner kutató osztályának vezetője Mexikóba utazott a felvételek megkezdése előtt és összegyűjtötte Mexikó elnöke, Benito Pablo Juarez, Miksa császár és Sarolta császárné életéről szóló történeteket, könyveket és fontos irományokat. Egy hónap leforgása alatt 372 könyvet, okiratot, levelet, albumot és ritka hiteles fényképet szerzett és ennek alapján készítették el a filmet, amely arról szól, hogy III. Napoleon megbízására Miksa főherceg elfogadja a mexikói koronát és fiatal feleségével, Sarolta belga királyielyennel megérkezik Vera-Cruzba.

A császár uralmát francia katonaság biztosítja, mert a mexikói hadsereg egy része átpártolt a felkelőkhöz, akik Juarez vezetésével tiltakoztak az ellen, hogy idegenből jött uralkodójuk legyen. Juarez nem mond le elnöki tisztéről és ragaszkodik a hatalomhoz. Vele szemben áll a szelíd és jóhiszemű Miksa császár, aki megmaradt katonáival összeütközik Juarez seregével. Elveszti a csatát. Fogságba kerül. A hadbíró halálra ítéli és kivégzik.

A film műtermi munkálatai 1.750.000 dollár befektetéssel indultak. Időközben a producer Paul Muni és a rendező Dieterles hathetes kirándulást tett Mexikó különböző városaiba, hogy a helyszínen szerezzék be a további hiteles adatokat a filmhez. Közben a műteremben tovább folytak a munkálatok. Az építőosztály 7360 műszaki rajzot készített három kastély berendezéséről és külsejéről, mégpedig az adriai Miramar, a Tuillerák és a Chapuliepie kastélyokról, a vera-cruzi kikötőről, egy mexikói farmról, satöbbi. Orry Kelly 18 ragyogó ruhát tervezett Bette Davis részére, aki Sarolta spanyol császárnét játssza a filmen. Több mint 3500 statisztá szerepelt a „Juarez” felvételeinél, amelynek címszerepét, Juarez, Paul Muni játssza. Miksa császárt Brian Aherne alakítja.

Milliókat emészt fel a légiháború

Beszédes számok a repülőharc által okozott kár arányairól

Az Északi tenger felett súlyosodó légi harcok nagy repülővesztésekkel járnak. Az eltérő számadatok dacára megállapítható, hogy az értékes és drága repülőanyagokból és a hosszú időn át nagy költségekkel kiképzett repülőszakembérből rövid 5—15 perces légiütközetek során nagy százalék pusztult el.

A légihadviselés költségesebb a földi akcióknál.

Igaz, hogy a háború mindig drága volt, ezért fizették a legyőzöttekkel milliárdokat hadisarc és jóvátétel fejében, de a jelen háborúból csillagászati számok jönnek ki, ha a felek kiméletlen légihadviselésre áttérnének.

Kezdjük először az anyagon és azután jöjjön az ember.

A mai korszerű repülőgépek eléggé költséges eljárással fémekből készülnek és jóval drágábbak a világháború repülőgépeinél. Igaz, hogy sokkal többet is tudnak azoknál. Az együléses vadász legalább 1000 lóerős motorral repül és az ára amerikai források szerint 8—9 millió lei körül mozog. A közelfelderítő gépek megközelítőleg ugyanilyen drágák. A nagyobb távelfelderítő és a kivitelen majdnem hasonló könnyű bombázók már 15 millió leinél is többet kerülnek.

Rendszerint két 1000—1000 lóerős motoruk van. Ennél gyengébb motort hadigépekben már alig alkalmaznak. A korszerű közepes bombázók 2000 kgr. bombasúlyt visznek rendszerint 2—3 motorral, míg a nagyobb éjjeli bombázógépek 3—4 motorral repítik többtonnás terhüket. Az éjjeli bombázók ára 35 millió lei felett mozog. Teljesen felszerelve műszerekkel, fegyverzetrel, rádióval, esetleg — Amerikáról lévén szó — automata pilótával. Ezek az árak Európában is nagyjában érvényesek.

A nagy motorok lényegesen emelik az üzem- és kenőanyagok fogyasztását. Az alapul szolgáló ezer lóerős motor — a legmodernebb német, angol és amerikai motoregységek már 1200—1300 lóerősek! — átlag

240 kg. benzint fogyaszt óránként és annak körülbelül hat százalékot olajban.

Példaképpen érdekes megemlíteni, hogy az Anglia északi partjai felé felderítő kétmotoros német gép ótórás repülőútja alatt kerekken 2400 kg. benzint fogyaszt. Négy gép tehát egy 10.000 kg-os vasuti ciszterna-kocsit kiürit.

Ha a Helgoland melletti légicsatában 50 angol Wellington bombázó négyórás légiútját számítjuk át üzemanyagfogyasztásra, már százezer kg-nál, azaz 10 vagon benzinnél tartunk!

Az üzemanyag meglévő mennyisége és az óriási fogyasztás utánpótlásának biztosítása legalább olyan fontos tényezője a légiháborúnak,

mint a repülőgépgyártást, a tökéletesítés és a szakembérből tartalékállományának állandó kiképzése.

Míg egy átlagos, jóképeségű sportrepülőből hadrafogható bombázó, vagy vadászpilóta lesz, eltelik 2—3 esztendő és üzemanyagban, gépelhasználásban, törésben és egyéb kiadásban az állam elkölt rá majdnem egy millió leit. A kiképzési és gyakorlási időt háborúban lehet csökkenteni, de a kiadásokat nem. A gyors kiképzés az alaposság rovására megy és mint a világháború szomorú tapasztalatai mutatták, sok felesleges veszteségnek volt az okozója.

A többi repülőszakembérből: megfigyelő, rádiós, géppuskalövész, stb. kiképzése lényegesen rövidebb idő alatt és kisebb kiadásokkal elvégezhető.

A repülőgépek és motoranyagok utánpótlása mindig jobb gépek építésében, hullámszerűen egymást követő új géptípusok megjelenésében, felhasználásában és — elavulásában mutatkozik. Az a drága gép és motor, amiről 1936-ban az egész világ csodálattal és elismeréssel nyilatkozott, még a következő évben is elsorangú volt, de 1938-ban a rivális teljesítményben már meghaladta és a gép 1939-ben az iskolák gépei közé tért vissza. A második vonalban szerénykedik, hogy újabb géptársa három év múlva ugyanerre a sorsra jusson, ha közben össze nem tört, vagy — háborúról lévén szó — légiharcban le nem lőtték.

A repülőgép és motoranyag gyorsan avul el, gyorsabban, mint egy hadihajó

és hamar elhasználódik. A hadivesztés százalékában szintén lényegesen nagyobb, mint más fegyvernemnél.

Béketeoretikusok számítása szerint korszerű rendes légiháborúban a veszteség havonta az alkalmazott hadigépek 25 százaléka. Az eddigi nyugati légi harcok alapján legfeljebb havi 10 százalékról kell beszélni. Ez is nagy szám, mert 10 Messerschmitt vadász pusztulása — például — és harminc Wickers Wellington pótlása csak gépekben több mint 85 millió lei. Hol van még a bátor személyzet kiképzésének költsége?

A nagyhatalmak légügyi költségvetésének békében ismert milliárdjai a háborúban fokozatosan úgy emelkednek, amilyen arányban az anyag pusztul vagy avul. Ha az angolok a három éves háború után képzelik el a győzelmet, a németek pedig öt évig is kitartanak, akkor már egészen másszerű gépek és új pilóták fognak egymással szembenállni a levegőben, míg a földön a tüzerek és gyalogság legnagyobb részt még „rég” anyaggal harcolnak.

Pacha püspök ujévi pásztorlevele a papság fokozott köteleességteljesítését és a békéért minden alkalommal való imádkozást rendeli el

Pacha Ágoston megyéspüspök az ujév alkalomból pásztorlevelet intézett az egyházmegye papságához, amely egyben szöveget jelentett a hívek beható és buzgó lelkipásztori kezelésére vonatkozólag. A főpásztori körlevél bevezetésében hálát ad Istennek, hogy az elmúlt esztendőben megengedte neki, hogy munkálkodhatott Isten országa érdekében. Az óriási tüzvész, — írja a továbbiakban — amelyet az 1914—18. évi világháború okozott, még mindig nem ült el. A belőle származott csapások nem szüntek még meg és az embereknek, családoknak, sőt államoknak és nemzeteknek okozott sebek még mindig nyitva állanak.

A háború furiái újra szétzörve bilicseiket, kitértek és Európa nagyrészében háború dúl. A háború még távol van határainktól, mégis királyságunk már hónapokkal ezeltől fegyvert ragadott, anélkül azonban, hogy valakit megtámadott, vagy megtámadni akart volna. Ennek következtében nagyon sokan távol a házi tüzhelytől, a kaszárnyákban és táborokban töltik napjaikat, az időjárás hidegét és melegét egyaránt tűrni és szenvedni és nehéz munkát végezni tartoznak, amely dolgok mind a tábori élettel járnak.

Megemlíti azután a püspöki körlevél, hogy Romániában a papság nem teljesít katonai szolgálatot

és ez a körülmény még inkább kötelezi arra, hogy

kötelességét a leghivebben és fokozott mértékben teljesítse. Felszólítja a papokat, hogy keressék az érintkezést elsősorban azoknak a családtagjaival, akiket táborba szólitottak. Vegyenek részt a papok minden olyan mozgalomban, amely a hívőknek, nemcsak lelki, hanem anyagi segítségére irányul. Példaadó és tiszta életre szólítja fel őket. Ha ezekben a nehéz napokban valaki könnyelműen, vagy léhan töltené napjait, megszomorítaná híveit és a maga rossz példájával megbotránkozhatná az idegeneket. Ha akadna ilyen, a püspök nem fog késlekedni, hogy ellene az egyházi törvények minden szigorával eljárjon. Az egyházi törvénykönyv is kötelezi a papokat, hogy a világiaknál szentebb, buzgóbb, bensőségesebb és példaadóbb életet éljenek.

Végezetül elrendeli a pásztorlevél, hogy

minden szentmisén a békéért is kell imádkozni.

Csendes misékben a nép nyelvén elmondott ima után a következő fohászt kell mondani a hívők nyelvén: Mennybéli Atyaisten, dögvészről, háborútól és inségtől ments meg Uram minket. A hitoktatási óra után a hitoktató tanítványaival együtt elmond egy Üdvözlégy Máriát a békéért és azt eme háromszor ismétlődő fohással fejezi be: Szentséges Szűz Mária, békeesség Királynéja, könyörögj érettünk!

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Shirley Temple már nem csodagyerek

Hét esztendeje, hogy Hollywood új csodát fedezett fel. A három és féléves csöpp, akiért két évig verekedtek a nagy filmgyárak, Shirley Temple volt. Táncát és énekét — nyugodtan mondhatjuk — nem sulyos arannyal, hanem egyenesen csillagászati számokra rugó dollárgázszival fizették meg. Semmi sem volt sok azért, hogy a kis Shirleyt megnyerjék egy filmszerepre, mert az a mozi, amelynek bejáratal csillogó betűkkel hirdették a pöttön sztárt, hosszú időre bebiztosította magának a táblás házat.

Hét esztendeje annak, hogy Shirley elindult a siker útján és ma, amikor már majdnem a bakfiskorban él, még mindig változatlanul ő az a kedvenc, akinek minden mosolya az amerikai gyerekek és talán még inkább az amerikai mamák ideálja.

Miért? Mi a varázsa ennek a kislánynak, aki éppen úgy él, ugyanazt a nevelést kapja, mint a többi venki kislány? Most végre mi is megadhatjuk erre a pontos választ. Azt hisszük, a pesti mamákat is érdekelni fogja.

Mindenekelőtt azt kell tudni, hogy Shirley sohasem volt csodagyerek. Mint ahogy filmjeiben sem játszott soha olyan szerepet, amelyben össze-vissza rángatják és produkáltatják. A kis kisasszony élete is úgy folyik, mint többi kortársáé, akikkel a Public Schoolban közös padban ül ma is. Shirley éppen úgy jár iskolába, pontosan úgy öltözik és éppen olyan fegyveremben él, mint akármelyik losangelesi 11 éves kislány.

— Most — mint hollywoodi levelezőnk írja — újra Shirley Templerről beszélnek a legtöbbit a film fővárosában. Temple-papa most írta alá a Fox-filmgyárral kötött hosszulejárati szerződést, amelyben Shirleyt további öt évre szerződötti fix gázszival és elsőbbségi jogot gyakorolhat a gyár az azután következő időre is.

Ez a szerződés azt jelenti, hogy Shirley Templet nagyon komolyan veszik Hollywoodban. A filmproducerek már előre tudják, milyen szerepeket fog játszani jövőre, két, három, sőt öt év múlva, amikor az egyik filmvezér tervei szerint Shakespeare Romeo és Juliájának női főszerepét fogja eljátszani Shirley Temple.

(—) Királyi köszönet Temesvár lakosságának. Baran Coriolan dr. főpolgármester ujév napján táviratot intézett Carol király öfelségéhez, akinek az ujesztendő alkalmával a város lakosságának hódolatát és legjobb kívánságait fejezte ki. Tegnap Baran dr. főpolgármester címére megérkezett Carol király öfelsége választávirata, amelyben az uralkodó Temesvár lakosságának a kifejezésre juttatott szerencsekívánatokért legmelegebb köszönetét nyilvánítja.

— Kétfélmilli az amerikai költségvetés deficitje. Washingtonból jelentik: A most közzétett hivatalos jelentés szerint Amerika deficitje az 1939-40-ik költségvetési év első hat hónapjában meghaladja a kétfélmilli dollárt. Pénzügyi körökben már most számíthatnak arra, hogy az összevesztések meg fogják haladni a négyélmilli dollárt, mivel az amerikai pénzügyi év csak 1940 június 30-án zárul.

— Tizennyolc ember tűzhalált halt egy szállodában. Mineapolisból jelentik: A Malborough szálloda szerdán leégett. Eddig 18 személy vesztette életét, további tizenkilenc sorsáról pedig semmit sem tudnak, úgy hogy azokat is elveszetteknek lehet tekinteni. Harminc sulyosan sebesült egyént kórházba szállítottak. A nagy hideg miatt az oltási munkálatok nehezen haladnak. A szálló vendégei közül igen sokan az emeleti ablakokból vetették le magukat, mert a gyorsan terjedő tűz miatt amúgysem tudtak volna megszabadulni. Mindannyian életüket vesztették.

— Két halálos kimenetelű vasúti baleset. Brassóól jelentik: A brassói vasútállomáson sulyos kimenetelű kettős szerencsétlenség történt. Szász József, székelyudvarhelyi kereskedő le akart szállani a vonatról, amely elindult és a kereskedő olyan szerencsétlenül esett le, hogy a vonat kerekéi alá került, amelyek a felismerhetetlenségig összeroncolták. A másik halálos szerencsétlenség ugyancsak a brassói állomáson történt és annak áldozata Gheorghie al Ioanei fékező, akit a mozdony ütközői halálra nyomtak.

(—) Tündérbál az Ujságíróklubban. Az Ujságíróklub ezen a télen bált rendez, mely a Tündérbál nevet viseli. A bál január 27-én, szombaton este lesz és a rendezői gárda már most készíti el nagy gonddal műsorát, mely az idén is méltó lesz az előző évékéhez. A Tündérbál cím is találó, mert a tündéri fényeffektusokon kívül, mely az Ujságíróklubban ragyogni fog, a bánsági szép leányok és asszonyok tündökölnék és táncolnak világos kivraddig.

DIANA

a fáradt embert felfrissíti

— Meghalt telefonálás közben. Kolozsvárról jelentik: Szerdán este a Hoffmann meséi című daljáték egyik szünetében az operaház távbeszélő kabinjába berregni kezdett. A vonal másik végéről Ferencz Ferenc 65 esztendő cipész közölte az ügyeletes alkalmazottal, hogy az egyik operaházi zenész Hárletiuui ucca 8 szám alatt lakó felesége öngyilkosságot követett el és haldoklik. Miután az idős iparos bement a hírt a telefonba, szívrohamot kapott és azonnal meghalt. A rendőrség azonnal kiszállt a megnevezett uccába és ott haldokolva találta a tragikus hirtelenséggel kiszendvedt cipész által bejelentett nőt. Megállapították, hogy nagyobb mennyiségű altatót vett be. Azonnal a kórházba szállították és ott az orvosok kijelentették, hogy állapota nem életveszélyes.

— Ipari érdekképviseletek közbenjárnak a képesítési könyv kibocsátási határidejének meghosszabbításáért. Bucurestiből jelentik: Mint köztudomású az iparosok képesítési könyvecskéi kibocsátásának határideje 1939 december 31-én lejárt. Január elsejével a munkaügyi felügyelőségek már országsszerte megkezdték az ellenőrzést és aki nem rendelkezik képesítési könyvvel, annak műhelyét bezárják. Tekintettel arra, hogy több tízezerre tehető azon kisiparosok száma, akik ennek a rendelkezésnek még nem tehetnek eleget, a különböző céhek közbenjártak a munkaügyi minisztériumban, a határidő meghosszabbítása érdekében. A Munkakamarák Szövetsége hasonló kérelemmel fordult a munkaügyi minisztériumhoz és a végső határidő megállapítását 1940 április 1-ben javasolta.

— Molnár Ferenc Newyorkba utazott. Budapestről jelentik: Molnár Ferenc a világhírű magyar író tegnap Genuából Newyorkba utazott, ahol a Kolumbia egyetemen hirdetett előadásait fogja megtartani és előkészíti új drámájának newyorki bemutatóját. Molnár Ferenc előadást is tart a newyorki rádióban.

Shaw és Gandhi...

Gandhit, a hindu nacionalisták vezérét, most ünnepelték hatvannyolcadik születésnapja alkalmából. Egy indiai lap megkérdezte Bernard Shaw-t, mi volna a megfelelő forma az ő méltó ünneplésére. Shaw azt válaszolta, hogy hatvannyolc évvel a vállán még nem illik valakit a koráért ünnepelni. Őt is csak akkor kezdték üldözni a koráért, amikor már hetven elmúlt. De akkor aztán annal kiméletlenebbül. Ugy menekült előlük, mint a gynkosok elől. Ha szolgálatot akarunk tenni Gandhinak, akkor ne beszéljenek a koráról. Hogy valaki hány éves, az legszentebb magánügye az illetőnek, Shaw azonban csak most beszél így a saját ünnepeletése ellen sohase tiltakozott.

Románia harca a békéért

Bucurestiből írják: Öfelsége II. Carol király, ugyanúgy, mint karácsonykor tette, az újévet is szeretett katonái körében töltötte. Ez alkalommal az uralkodó szavai Constantában hangzottak el, nem messze a történelmi nevezetességű vártól, ahol a római ősök ezer és ezer évvel ezelőtt éltek, amit a nemrég napvilágra került leletek is bizonyítanak. A királyt bölcs emberek vették körül, közülük Tarescu miniszterelnök kijelentette, hogy „az ország határai román határok, azokat nem változtathatják meg szeszélyek, mert az igazságon alapulnak”. A király éltette a hadsereget és az országot, szavai az igazság hangjai voltak és beszédében az egész nemzet érzését tolmácsolta. Hangoztatta az uralkodó, hogy Románia megvédi, ami az övé. Mindannyian kérjük a Mindenható, hogy mielőbb adja meg az emberiségnek a békét és az együttérzést az emberek és népek között, hogy a civilizáció útja ne szakadjon meg és hogy az emberiség élvezze annak gyümölcseit. Románia harcol a békéért és ebben a célkitűzésében az alábbi elveket követi: megőrizni minden négyzetméter földet és visszanyerni a világ békéjét. Ezeknek a céloknek az eléréséért semmi áldozat nem elég nagy és semilyen akadály nem lehet legyőzhetetlen.

— Palesztina gazdasági megerősödése. Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai kormány 750 ezer fontsterlinget fordít az ország gazdasági helyzetének megjavítására. Jelenleg az export megkönnyítését és az ültetvények megadóztatásának csökkentését kívánják megvalósítani.

(—) Koldusasszony a szemétlárában. Tegnap az egyik uccaséprő a vasúti állomás közelében levő szemétlárában egy sulyosan beteg asszonyt talált. Az asszony Vlad Mariával azonos, akinek nincsen lakása és a hideg elől a szemétlárában keresett menedéket. Értesítették a mentőket, akik a beteg koldusasszonyt szállították a kórházba.

(—) Református istentisztelet Zsombolyán. Vasárnap, január hetedikén délelőtt féltizenegy órakor Zsombolyán református istentiszteletet tart Kuhn Zoltán, a felsőtorontali református missziói kör lelkésze.

Szerkesztői üzenetek

B. A kért cikk 14. pontja vonatkozó részének helyes szövege: „...ha csak oldalági örökösök maradtak, akkor az özvegy a vagyont háromnegyed részét örökli. Ha pedig gyermekek maradtak, akkor az özvegy a vagyont egy-negyed részét kapja”.

(—) Tejeskocsi és villamos karambolja. Vincze József kisodai lakos a tejeskocsijával a gyárvárosi 3 August uccában összeütközött egy villamoskocsival. A tejeskocsi összetört, Vincze pedig nagy ivben az uttestre zuhant és az arcán, valamint a fején sulyosabban megsérült. A mentők kórházba szállították.

(—) Halálozások. Meghaltak: Plavosin Cira nyolcvannéves földműves, Böhm Franciska született Pollák hetvenhat éves, Friedmann Malvin született Weinberger hetvenhat éves, Gomolin Petru negyvenhárom éves papucskészítő, Gábor Rozália született Trzak hatvanhárom éves.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Ionel Vasile, Badea Coriolan, Ronescu Ecaterina Victoria, Szeles Jolán Janka, Scheinmann Hermin.

Mozi

Ma, pénteken, Vizkereszt előestéjére való tekintettel a mozikban nincs előadás.

Nagy üzlethelyiség

két nagy kirakattal IV. kerület főutvonalán, Bulevardul Carol 16. szám alatt, FEBRUAR 1-re KIADÓ. Bővebbet III., Str. Metianu 1., háztulajdonosnál.

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BÓNT?

— Zátoryra futott hajó. Athénból jelentik: A Motorina nevű 2239 tonnás görög tankhajó Chios sziget közelében zátoryra futott. A hajó kóbolajat szállított Constantából Alexandriába. A legénység elhagyta a hajót.

— A magyar posta egyévi munkája számokban. Budapestre jelentik: A magyar posta a legutóbbi kimutatás szerint az elmúlt év folyamán 530 és fél millió levelet, illetve hírlapot kézbesített. Ugyancsak 1939-ben három millió táviratot adtak fel Magyarországon. A helyi forgalomban 180 millió, a távolsági forgalomban pedig 6 millió beszélgetést bonyolított le a telefon. A 11 millió darab postautalványon 768 millió pengőt kezelte a posta.

(—) Vízszentelési ünnepség. A holnap Vízkereszt ünnepén a gyárvárosi görög keleti székesegyházban Tiucra Patrachie dr. főesperes nagy papi segédlettel istentiszteletet tart, amely után a hívek a közeli Begához vonulnak, ahol megtartják a szokásos vízszentelési szertartást. Az ünnepségen résztvesznek Marta Alexandru dr. királyi helytartó és Georgescu Petre tábornok is, akik befejezésül fogadják a kivezényelt díszszázad tisztelgését.

(—) A Marschall-család gyászja. A Temesvárról Budapestre költözött Marschall-családban újabb gyász eset fordult elő. December elején meghalt Budapesten Marschall Ferenc egykori temesvári kereskedő, most pedig elköltözött az élők sorából a leánya, Iona is, 49 éves korában, aki Steuer György dr. magyar államtitkár felesége. Marschall Ferenc dr. volt magyar földművelésügyi miniszter az elhunytban nővérét gyászolja. Az elhunytnek rokonsága van Temesvárról is.

(—) Korcsolyák, ródlik, különböző vasárk és háztartási cikkek olcsón kaphatók Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, I., Eminescu ucca 5.

(—) A városi egyesített vállalat új igazgatósági tagja. A pénzügyminiszter a város tíz kisebb vállalatából egyesített vállalat igazgatóságába Mircu Traian temesvári pénzügyigazgatót, mint pénzügyi szakértőt, taggá nevezte ki.

(—) Előkelő vadászat. A hidasligeti és fibisi királyi vadászterületen Boer Stefan, az udvari vadászatok vezérigazgatójának és Wrbiczky Gyula erdőmérnök, a királyi vadászterületek felügyelőjének rendezésében vadászat volt, amelyen 288 nyulat és 40 fácánt lőttek. A vadászaton több bucarestii és kolozsvári előkelőség is résztvett. A vadászat végén a vendégek bejöttek Temesvárra, látogatást tettek Baran Coriolan dr. főpolgármesternél, majd elutaztak.

(—) A városi légvédelmi hivatal felhívása a hentesekhez, pékekhez, tejüzemek és olajprésselők vezetőihez. A város légvédelmi hivatala felhívja a henteseket, pékeket, valamint a tejgazdaságok és olajprésselők vezetőit, hogy kedden, január 9-én, katonakönyvükkel és egyéb katonai irataikkal a városházán jelentkezzenek a nevezett hivatalnál.

— Betörték Herczeg Ferenc villájába. Budapestre jelentik: Herczeg Ferenc, a kiváló író budai villájában hétfőn este betörést kíséreltek meg. A betörők munkáját az inas megzavarta. A hivatalnoki látogatók két ablakot betörték és létra segítségével akartak bejutni a villába, de ez az inas ébersége miatt nem sikerült nekik.

— Japán kereskedelmi bizottság érkezik Moszkvába. Moszkvából jelentik: Matsusima miniszter vezetésével japán kereskedelmi bizottság érkezik Moszkvába, amely kereskedelmi és gazdasági egyezményt kívánt létesíteni Oroszország és a Szovjet között.

— Spanyolországban több folyó kiöntött. Madridból jelentik: Felhőszakadások következtében Spanyolországban számos folyó kiöntött. A Guadalquivir vize több falut, sőt Sevilla néhány városrészét is elöntötte. A közlekedés Sevilla és Huelva között megszakadt. Az anyagi kár igen jelentékeny.

(—) Orvosi hír. Dr. Petri Reinhardt fogorvos újból rendel. I. Eugen de Savoya-ucca 9. Telefon: 24-00.

— Internálás a spekulatörvény áthágása miatt. Szófiából jelentik: A hatóságok intézkedésére 16 szófiai kereskedőt kényszerlakhelyre utaltak, mert a spekulatörvényt nem tartották be.

— Az amerikai írek segítik az ír terroristákat. Dublinból jelentik: Az ír köztársaság igazságügyi minisztere közölte, hogy a kormány megállapítása szerint az Egyesült Államokból nagy pénzküldemények érkeznek az ír köztársasági hadsereg számára. Az írországi rendőrség 30 gyanúsított személy lakásán házkutatást tartott és nagymennyiségű propagandaanyagot kobozott el. Ezek ellen az a gyanu merült fel, hogy terroristák szervezéséhez tartoznak.

HOTEL SZABÓ BUDAPEST, IV. EGYETEM-UCCA 7.

Hotel Szabó a belváros közepén fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-, meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

Az Erdélyi Bank százmillió lei értékű hadfelszerelési bont jegyzett

Az Erdélyi Bank Rt. igazgatósága elhatározta, hogy az ország védelmében álló csapatok szükségleteinek fedezésére szolgáló hadfelszerelési alap javára százmillió lei névértékű bont jegyzet. A példátlanul nagyösszegű jegyzésről az intézet igazgatósága már értesítette az illetékes köröket és az összeg lejegyzése is megtörtént. Ez a jegyzés ezidőig a legnagyobb összegű hozzájárulás az egész országban a hadfelszerelési bontok rendeltetéséhez és egyetlen pénzügyi

sem jegyzett ekkora összeget a hadfelszerelés céljaira. Ezzel a példátmutató jegyzéssel az Erdélyi Bank nemcsak köteleességet teljesített az országgal szemben, hanem bizonyosságot tett egyúttal az intézet fejlődéséről, tőkeerősségéről, hatalmas tartalékairól és latenciájáról is, amely a százmillió leies jegyzést lehetővé tette anélkül, hogy a bank széleskörű rendes üzleti tevékenysége ezt megengedné.

— Különválasztják a magyar filmkamarát a színészkamarától. Budapestre jelentik: A Pest értesülése szerint a filmkamara vezetőségi bizottsága javaslatot készített, amely szerint önálló filmkamara létesítését kéri, hogy teljesen függetlenítsék a filmkamarát a színészi kamarától.

— Palesztinában elhalasztották a választásokat. Jeruzsálemből jelentik: A Jeruzsálemben és az ország egyéb városaiban január elsejére kitűzött helyi közigazgatási választásokat a külpolitikai helyzetre való hivatkozással, határidő nélkül elhalasztották.

— Száz zsebtolvajt fogtak el Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Az ünnepek előtt több, mint 100 zsebtolvajt tartóztatott le a fővárosi rendőrség, aminek üdvös következménye az volt, hogy az ünnepek alatt betörések és lopások nem fordultak elő.

(—) Popovici Titus dr. miniszter Lugosért. A Lugoson tartózkodó Popovici Titus dr. miniszter fogadta a lugosi megyeházban az ottani kereskedelmi, ipar és mezőgazdaság képviselőit. Az a küldöttség, amely Popescu képviselő, a lugosi kereskedelmi kamara elnökének vezetésével jelent meg a miniszter előtt, egy textiltaniskola és tanoncotthon építését kérte. Az iparosok küldöttsége csatlakozott ehhez a kérelemhez és ezenkívül még egy új vásártér létesítésére vonatkozó kérelmet is előterjesztettek. Másik küldöttség tejjem felállítását kérte, amely tizenöt millió leibe kerülne. Végül a timárok küldöttsége jelent meg a miniszter előtt és a nyersbőr beszerzésére vonatkozó kívánságukat tárták elő. Dobrin dr. lugosi polgármester és Boitan ezredes, megyei prefektus helyi kérdésekről tettek előterjesztést. A miniszter ígéretet tett, hogy a kívánságokat megvizsgálja és a lehetőség keretein belül igyekeznél fog, hogy azok teljesüljenek.

(—) Józseffalvára. A leégett Józseffalva újjáépítésére T. E. mérnök Craiovaról 100 leit küldött a Déli Hírlap kiadóhivatalába. Gyűjtésünk ezzel 80 ezer 820 lei. Minden további hozzáunk jutott adományt nyilvánosan nyugtázzunk.

(—) A Déli Hírlap szegényalapja javára T. E. craiovai mérnök 80 leit küldött kiadóhivatalunkba. Tekintettel a kemény télre, amely a szegények fokozottabb mértékben való segélyezését teszi szükségessé, kérjük azokat az olvasóinkat, akik a felebaráti szeretet nevében kisebb-nagyobb összegeket nélkülözni tudnak, hogy adományaikat a Déli Hírlap kiadóhivatalához (Timisoara, I., Piata Bratianu 3.) juttassák. A legcsekélyebb adományt is köszönettel fogadjuk és nyugtázzuk.

A CAMT portyacsapata tegnap váratlanul visszaérkezett Temesvárra

A CAMT csapata a Görögországban lejátszott mérkőzések után kénytelen volt hosszabb időre tervezett téli túráját megszakítani. A borzalmas hatású anatóliai földrengés és az ezt követő áradások következtében lehetetlenné vált a Törökországban lekött mérkőzések lejátszása és így a Palesztinában tervezett túra is elmaradt. Ez arra kényszerítette a csapat vezetőit, hogy hazainduljanak. A CAMT játékosai tegnap délben már haza is érkeztek. Valamennyien egészségesek. Mivel előreláthatólag újabb túra lebonyolítására nem jut idő, a CAMT játékosai rövidesen itthon kezdik a tavaszi szezonra való készülődést.

Színház

Paprikás csirke

A Thalia bemutatója

A kolozsvári művészi együttes előadásában legújabb színrekerült Paprikás csirke bohózat, mint már a címből is sejthető, nem a ragyogó szellemesség jegyében fogant. Mindazonáltal Szántó Armánd, Szécsény Mihály és Fényes Szabolcs, az ezen alkalomból megalakult szerzői részvénytársaság, képességeikhez mérten mindent megtettek, hogy szórakoztató darabot nyújtsanak a közönségnek. A feltalált cselekmény és az azt kísérő gicces melódiák azonban bizonyára alig arattak volna tetszést, ha a kitűnő kolozsvári operettegyüttes nem állította volna minden kedélyét és alakító képességét csatasorba. Így hála az ő alakításuknak, nem került a Graf Spee sorsára ez a hajótörésre ítélt darab; megmentette az elsüllyedéstől a színészek önfeláldozó teljesítménye. Sándor Stefi és Csengery Aladár kitűnők voltak, mint urhatnám-szobalány és inas. Báza Éva megjelenésben, táncban, előadásban egyaránt elbájoló. Krémer Manci szép toaletteivel hódított, Rajnai Elli ragyogó humorral alakította a házastárs anyóst. Csóka József, Gróf László, Szendrei Mihály szintén alaposan kivették részüket a közönség mulattatásából, amely gyakori tapsokkal ünnepelte a színészeket. (F.)

Hat előadás lesz szombaton és vasárnap

A Thalia társulata ma, pénteken nem tart előadást. Holnap, szombaton, Vízkereszt ünnepén három előadást hirdet a műsor. Délután 3 órakor a nagy sikert aratott Mégis szép az élet című pompás operett kerül színre, ezáltal olcsó helyárakkal. Délután hat órakor a Zsimberi zsimbori szépasszony slágeroperettet játsszák, míg szombaton este 9 órakor a Paprikás csirke bohózat kacagtatja majd meg a közönséget. Vasárnap ugyancsak három előadást tart a Thalia pompás operettegyüttese: Délután 3 órakor az Iglói diákok című zenés, romantikus diáktörténet van műsoron olcsó helyárakkal, délután 6 órakor a Zsimberi zsimbori szépasszony operett vonz telt házat, míg vasárnap este 9 órakor a Pusztai szerenádo operettnek lesz a bemutatója. Az összes előadásokra a színház már árusítja a jegyeket. Az érdeklődés után ítéelve, a társulat ezen hat előadását is zsúfolt házak tapsolják végig.

A THALIA MŪSORA:

Január 5. pénteken: Nincs előadás.

Január 6. szombaton délután 3 órakor olcsó helyárakkal: Mégis szép az élet.

Január 6. szombaton délután 6 órakor: Zsimberi zsimbori szépasszony.

Január 6. szombaton este 9 órakor: Paprikás csirke.

Január 7. vasárnap délután 3 órakor olcsó helyárakkal: Iglói diákok.

Január 7. vasárnap délután 6 órakor: Zsimberi zsimbori szépasszony.

Január 7. vasárnap este 9 órakor: Pusztai szerenádo.

PISTA és MARISKA SOKAT TUDTAK MEG...

— Mariska, ne szomorkodj, Karácsony apó hamarosan visszajön.
— Nem hiszem.
— De bizony! Nem hallottad, mit mondott anyuka? Amikor a mi ajándékainkat hozta, nem mondotta, hogy
január 15.-én és 18.-án jön Karácsony apó az ő számára is és ajándékul hoz neki **10.000.000 leit**
Sorsjegyeket már vásárolt is a

ÁLLAMI
SORSJÁTÉK

DAGIA

SORSJEGYÁRUDÁTÓL.

SPORTESEMÉNYEK

Románia 1940-ik évi sportműsora

Az egyes szövetségek már be is terjesztették a főszövetségnek az 1940. évi nemzetközi műsorget. Ezekből a jelentésekből kialakult a teljes műsor, amely talán a múltévinél is gazdagabb és érdekesebb. A magyarázat: aránylag csak a semleges államokban zavartalan a sporttevékenység. Az eddigi — nem végleges — tervezet a következő:

Január 5—7: Románia nemzetközi asztali teniszbajnokságai.

Január 12—13: Nemzetközi kosárlabda mérkőzések Bucarestben az olasz GUF részvételével.

Január 28: A viláchi nemzetközi siugróversenyek román résztvevőkkel.

Januárban még bizonytalan időpontban lesz a román-jugoszláv asztali teniszmérkőzés.

Február 2—5: Garmisch-Partenkirchenben siversenyek román résztvevőkkel.

Február elején, de még bizonytalan időpontban a prágai LTC jégkorongcsapatának szereplése Bucarestben.

Március 31: Románia—Jugoszlávia labdarugó mérkőzés Bucarestben.

Március végén lesz Ankarában a görög-román Balkán-birkózó bajnokság román résztvevőkkel.

Április 14: Rómában Olaszország—Románia labdarugó mérkőzés. Ugyanezen a napon

Románia B— Szlovákia labdarugó mérkőzés.

Április 28: Bucarestben Olaszország—Románia rugbymérkőzés.

Április 28—30: Bucarestben kerékpáros Balkán-játékok.

Április elején Istanbulban Balkán-mezei futóbajnokság és Athénben Balkán-céllövő bajnokság.

Május 19: Budapesten Románia—Magyarország labdarugó mérkőzés, ugyanaznap Bucarestben Románia B—Magyarország B.

Május végén vagy június elején Berlinben Bucaresti—Berlin városközi ökölvívó mérkőzés.

Június 9: Berlinben Németország—Románia, Bucarestben Németország B—Románia B labdarugómérkőzések.

Július 7: Brassóban Bécs—Bucegi atlétikai versenyek.

Augusztus 2-től Ankarában atlétikai Balkán-bajnokságok.

Szeptember 8: Bucarestben Németország—Románia atlétikai viadal.

Szeptember közepén Belgrádban Románia—Jugoszlávia labdarugó mérkőzés.

A szakszövetségek még több nemzetközi esemény leköttetésén tárgyalnak.

1939 nemzetközi mérkőzéseinek mérége

Legutóbbi lapszámunkban részletesen közöltük a múlt év nemzetközi mérkőzéseinek eredményeit. Alább adjuk ezeknek a mérkőzéseknek összesítését. Az összesítés szerint és a pályán elért eredmények alapján a sorrend a következő:

1. Németország	15	10	2	3	41:23	22
2. Svájc	7	6	1	0	24: 8	13
3. Olaszország	8	5	1	2	17:16	11
4. Franciaország	5	4	1	0	15: 6	9
5. Svédország	5	4	0	1	17: 5	8
6. Dánia	6	4	0	2	24:11	8
7. Hollandia	6	4	0	2	20:14	8
8. Magyarország	10	2	4	4	20:21	8
9. Románia	6	3	1	2	10: 4	7
10. Belgium	9	2	1	6	21:29	5
11. Lengyelország	4	1	2	1	8:10	4
12. Norvégia	7	2	0	5	11:21	4
13. Luxemburg	5	2	0	3	10:20	4
14. Csehország	2	1	1	0	11: 7	3
15. Anglia	3	1	1	1	5: 4	3
16. Írország	3	0	3	0	5: 5	3
17. Lettország	3	1	1	1	6: 7	3
18. Jugoszlávia	8	1	0	7	10:23	2
19. Litvánia	2	1	0	1	1: 7	2
20. Bulgária	2	1	0	1	4: 3	2
21. Észtország	3	0	1	2	3: 6	1
22. Portugália	1	0	0	1	2: 4	0
23. Finnország	5	0	0	5	4:21	0
24. Szlovákia	2	0	0	2	1: 5	0
25. Görögország	1	0	0	1	0: 4	0

A fenti kimutatásból kitűnik, hogy Németország játszotta a legtöbb mérkőzést és így a legtöbb győzelmet is aratta. Magyarország tíz mérkőzést játszott, amelyből csupán kettőt nyert meg (Jugoszlávia ellen 2:0 és Németország ellen 5:1 arányban), négyet elvesztett, négy pedig döntetlenül végződött. Románia a hat mérkőzésből hármat megnyert, egy döntetlenül végződött, kettőt pedig elvesztett. Jugoszlávia szerepelt a leggyengébben, mert a lejátszott nyolc mérkőzésből csupán egyet nyert meg és hetet elvesztett.

A január 21-iki szövetségi gyűlésen nem foglalkoznak a bajnoki rendszer megváltoztatásával. A labdarugószövetség vezetősége január 21-én nagyfontosságú ülést tart, amely alkalommal több fontos ügyben hoznak határozatot. Semmiesetre sem foglalkozhatnak azonban a bajnoki rendszer megváltoztatásának kérdésével. Ezerint a bajnoki rendszer változatlan marad.

RÓZSASZÜRET

45

IRTA: LIGETI ERNŐ

— Maga csak hallgasson, túl sokat beszél! Te pedig, kedves apa, ne is ellenkezz! Tudod jól, hogy mennyire makacs vagyok akkor, amikor a magam elhatározását tartom helyesnek. Sófiában beültetek a hálóokcsiba, Párisig ki sem kell szállanod. Én meg Darierral nyolc nap múlva utánad utazom. De még egyszer kérdelem, miért nem maradhatnál itt te is?

Montfleury egy pillanatig latolgatta a lehetőségeket, hogy itt marad, de ezt a gondolatot idegenkedve már is visszautasította magától.

— Semmi keresni valónk nincs itt. Én egy percig sem maradok tovább. A dolgomat elvégeztem, hazamegyek. Otthon ezer munka vár. Elég volt nekem ebből a sok izgalomból, mondhatom.

Isabel nem vágott közbe, hagyta, hogy az öreg puffogja ki magát.

Ha még tovább ellenkezik, nehezen sikerült volna elpalástolni rejtett szándékát, hogy mindez azért történik, mert együtt akar lenni Ivánnal. Talán megtehetné volna, hogy nyugodtan megmondja az igazságot, de ezzel kellett volna kezdenie. Ő maga sem volt vele tisztában, hogy mi a helyesebb. Ez az elhatározása is éppen úgy született meg, mint a legtöbb elhatározása: kibújt és mint a csibe, ott hagyja a tojást, azonnal járni kezdett. Az imént, mialatt apját ékes szóval meggyőzni igyekezett, hogy nekik most erkölcsi kötelességeik vannak, végig gondolta az eshetőségeket esetleges összes lehetséges szövődésével. Ha ez a merénylet nem jön közbe, vajjon már a vonaton ülnének? Ha már találkoztak Ivánnal, akkor nem is akar elszakadni tőle olyan hirtelen. Ez az együttlét itt sokkal szebb, fordulatokban gazdagabb, mint Genfben

és a merénylet maga is érdekessé teszi az egész kirándulást... Végre azt az élményt találta meg, amit keresett — vadabb, kegyetlenebb formában ugyan, mint ahogyan várta volna. Belekerült egy izgalmas balkáni kaland kellok közepébe. Most üljön vonatra, amikor egy pillanatra meglebbent a fátyol a titokzatos táj fölött? A „vasrácsokban véresre tépik magukat és tehetetlenségükben egymásra rohannak“... Micsoda pazar színjáték ez, Mr. Gerwain ha látná.

Montfleurynek a tekintete valahol a távolban maradt. Kezdte kutatni, hogy mi áll Isabel szándéka mögött? Az ő agyában is megfordult, hogy Isabelt ez a fiatalember is visszatartja, aki meghitt ismerősként köszöntötte. De gyanuja nem volt olyan erős, hogy megfogamzott volna benne, vagy talán mégis őszintén sajnálta Dariert? Volt egy időpont, amikor nem bánta volna, ha Isabel több barátságot mutat Dariert felé. Azonban bármilyen hálás is Darierral szemben, valami alávalóságot követhetett el, mert különben nem akarták volna eltenni láb alól.

De még tovább törni a fejét, testi fáradságába került volna. Csak egyet tudott biztosan: ha Isabel így állítja be a dolgot, akkor neki nehéz újra meg újra ellentmondani. Hiszen rá kell csak nézni Darierre, ez már is beleringatta magát abban a hitbe, hogy Isabel azért marad itt, hogy őt ápolja. Már meg is feledkezett a sebéről és alázatos kutyahűséggel bámul fel párnáiról a szent lényre, aki, hogy nagyobb bizonyítékát adja eltökéltségének, föléje hajolt és megigazította a párnáját.

Bejött Botju és megjelenése gyorsította a helyzet kialakulását.

— Telefonáltam Plovdivba. Iván fogja fogja majd a beteget elkísérni a kórházba. Legyenek nyugodtak, a mi kórházaink kitűnőek.

— Én is vele megyek. — ajánkozott Isabel. — A kocsin van elég hely. Mialatt mi elin-

tézzük a kórházat, maguk még egyszer alaposan kibeszélhetik magukat.

— Ahogyan tetszik, de fölösleges minden aggodalom, — szólott Botja mogorván és lerítt az arcáról, hogy változatlanul érinti az incidens.

Montfleury egyre csüggedtebb arcot vágott, Dariert izgalmaiban pedig száraz, kicserepedett ajkát nedvesítette nyelvével és igyekezett minél több részvétet kelteni maga körül.

Most Iván lépett be az ajtón.

Bizonytalanul nézett szét, odalépett az ágyhoz és ránézett Darierre.

— Indulhattok? — kérdezte Botju.

Iván biccentett. És most Isabel tette föl a kérdést:

— Van-e kifogása az ellen, ha én is beme- gyek magukkal a városba?

Iván nem tudta, hogy mit szóljon.

— Magának kell eldönteni a vitát az apámmal! Mi a helyesebb, ha itt maradok mindaddig, amíg Dariert ur felgyógyul, vagy haza utazom apámmal?

Iván azonnal megértette Isabel tekintetében, hogy ezt az alkalmat arra akarja fölhasználni, hogy maradjon és erre a pár fölösleges szóra is csak azért van szüksége, hogy kitöltse a váratlan helyzet következtében beállott szakadékot. De vajjon — nyugtalanodott Iván magában — nem Dariert miatt akar mégis ittmaradni? Montfleury ismét reménytelenül kísérletezett.

— Még mindig azon a véleményen vagyok, hogy tökéletesen elég, ha rábizzuk erre a fiatalemberre a barátunkat.

Botju türelmetlenül hallgatta őket.

— A kocsinak máris indulnia kell. Majd a városban döntsenek a továbbiak felől. Itt van egyéb dolog is, amit sürgősen el kell végeznünk.

Végre megegyeztek, hogy legkésőbb egy fél óra múlva indítják a kocsit.

— Az asszonyok reggelire kérik Önöket —

Sporthelek mindenfelől

Elmarad a román-jugoszláv válogatott mérkőzés? A jugoszláv fővárosban az a hír terjedt el, hogy az idei román-jugoszláv válogatott labdarugómérkőzés elmarad. A román szövetség ezideig nem kapott értesítést a jugoszláv szövetségtől, így valószínűnek látszik, hogy a hírek nincsen komolyabb alapja. Ennek ellenére a bucurestii szövetség már most érdeklődik a mérkőzés sorsa iránt.

Japán atléta megdöntötte a súlyemelés világrekordját. A japánok nagyszabású atlétikai versenyeket rendeztek, amely alkalommal több mint 40 ezer japán atléta indult a versenyeken. Yong-jo-Ju atléta 332 kgr.-mal megdöntötte az eddigi súlyemelő világrekordot.

Amerikában rendezik meg a szokásos wimbledoni teniszversenyeket. A háború miatt ebben az esztendőben elmaradnak a szokásos wimbledoni teniszversenyek. Hír szerint ezeket a versenyeket Amerikában rendezik meg. — ha a háború nem fog kiterjedni Észak-Amerikára is. Az amerikai versenyeken résztvevőnek az európai, ausztráliai és amerikai versenyzők.

Bodola Gyula megnősült. Bodola Gyula, a Venus sokszoros válogatott csatára a közelmúltban Nagyvárodon esküdtött házasságot Arató Klári urleánnyal, a volt teniszbajnoknővel. Régi szerelem, amely most házassággal végződött. Tekintettel arra, hogy Bodolát szerződése a Venushoz köti, a fiatal házaspár a fővárosban telepsznek le.

Tömeges játékos átigazolásokra lehet számítani. A szabályok értelmében a szerződéses játékosokat egyesületük a visszatérési jog alapján még egy esztendőig visszatartják, amelynek letele után azonban a játékosok szabadokká válnak és minden további nélkül eltávozhathatnak az illető egyesületből, amely nem követelhet semmit a távozó játékosért. Ezek szerint arra lehet számítani, hogy ebben az évben a bajnokság befejezése után a játékosok tömegesen távoznak el régi egyesületeiktől, hogy új elhelyezkedési lehetőségek után nézzenek.

A Ferencváros jégkorongcsapata január 10-én Bucurestiben játszik. A Rapid FC jégkorongcsapat vezetői budapesti tartózkodásuk idején megbeszélést folytattak a Ferencváros vezetőségével, egy bucurestii vendégjátékra vonatkozóan. A megbeszélések eredménnyel végződtek, amennyiben a Ferencváros jégkorongcsapata, valószínűleg több BKE játékosal megerősítve, január 10-én Bucurestiben fog szerepelni.

szólott Botju mogorván. — Én azonban rohanok, mert türelmetlenek munkásaim.

Montfleury mélyet sóhajtott és kijelentette, hogy most egyáltalában nem óhajt reggelizni, esetleg majd később.

Botju kifelé indult és Montfleury nyomban utána. A ház előtt kíváncsi csoport álldogált, Botju ingerülten kergette szét őket. Nestrov éppen akkor tartott fele, halkan oda sűgött valamit. Botju komor arccal bólintott, elkísérte Montfleuryt a verandáig és engedelmet kért, hogy kis időre távozzék. Az asszonyok ijedt arccal rohantak meg Montfleuryt kérdéseikkel. Ilyen kellemetlenség — sopánkodott Irén, Misu azonban megnyugtató közömbösséggel legyintett a kezével: megtörtént, semmi baj! De a jelenlevők arcán érthető levertség és idegesség mutatkozott, senkisé akarta megkezdeni az étkezést. Misu azonban nagyon éhes volt, felkapta a fehér szalvétát az asztalról és sürgetőleg integetett Isabel és Iván felé, akik tanácstalanul álltak meg Darier szobája előtt. Miután nem hederítettek reá, a jelenlevők felé fordult: de azért reggelizni csak kell, — mire leültek. Montfleury helyénvalónak tartotta, hogy elnézést kérjen a hölgyektől. Ő nem tehet róla, hogy Darier belekerült ebbe a homályos politikai dologba, teljesen tanácstalan. Mindezt csak azért mondotta, hogy Botjuék világsítsák meg a merénylet hátterét, de a jelenlevők csak találgattak és éppen olyan keveset tudtak, mint Montfleury. Az ifjabb Nestrov Pejurot kezdett beszélni. Ő mindenkit ismer a környéken, ezt az embert azonban nem, de már az első pillanatban gyanús volt neki. Montfleury zord arccal hallgatta egyiket, majd a másikat, egyedül Misu kenegette közömbösen a mézet második, vagy harmadik vajjaskenyérre.

Amikor Iván és Isabel egyedül maradtak, Iván elkapta a leány karját.

— Ebből az egészből engem semmi sem érdekel. Szeretlek! Szeretlek, értsd meg, veszettül szeretlek!

A legjobb labdarugó válogatottak a Times szerint. A londoni Times táblázatát állított össze a világ tíz legjobb labdarugóválogatottjáról. A táblázat a következő: 1. Anglia, 2. Argentina, 3. Olaszország, 4. Brazília, 5. Magyarország, 6. Németország, 7. Svájc, 8. Franciaország, 9. Portugália, 10. Dánia. A táblázat nem felel meg a való helyzetnek, mert például kimaradt abból a cseh válogatott csapat, amely minden valószínűség szerint jobb, mint akár a dán, akár a francia, vagy portugál válogatott.

Május 5-én játsszák le a német-olasz visszavágó mérkőzést. A német csapat legutóbb győzelmet aratott a világbajnok olasz csapat felett. Az olaszok nem egykönnyen nyugodtak bele ebbe a vereségbe, éppen ezért elhatározták, hogy minél előbb megrendezik a visszavágó mérkőzést is. A két ország szövetségi képviselői még a berlini mérkőzés után azonnal összeültek és úgy határoztak, hogy május 5-én játsszák le a visszavágó mérkőzést. A mérkőzést Milánóban rendezik meg.

= KÖZGAZDASÁG =

A pénz ismét rendeltetési helyére jut

Tulzott volt a tőzsde novemberi forgalma. A hadfelszerelési kölcson nemzetgazdasági jelentőséggel bír

1940 küszöbén alkaimunk volt az egyik gazdasági reszort államtitkárával elbeszélgetni a román pénzügyi elmúlt évéről.

— Mivel magyarázható a bankjegyforgalom emelkedése az utóbbi hónapok során?

— A vállalatok és általában a nagyközönség jelentős tőkéket vont ki a forgalomból, a nemzetközi események hatása alatt. Az az imobilizált pénz lassanként ismét visszakerült az ország vérkeringésébe s a Letéti Pénztárból kivont összegek nagy része visszakerült a Cec-hez, a bankokban imobilizált összegek az értéktőzsdén kerültek ismét forgalomba, stb. S a Jegykibocsátóbank helyzete rövidesen megjavult. Miután a külföldi fizetések nagy nehézségekbe ütköznek, az e célra fenntartott összegek, a bankok folyószámláit duzzasztják föl újra. De ezzel párhuzamosan a hadfelszerelési kölcsönjegyzés nyomán, a Nemzeti Bank felfogja szívni a pénzpiac feleslegét s így rövidesen visszaáll a régi egyensúly. Nem is beszélve arról, hogy a téli hónapokban a bankjegyforgalom szezonszerűen rendszerint csökkeni szokott. Már meg is lehetett állítani a bankjegyforgalom emelkedését, sőt már bizonyos foku csökkenés is tapasztalható.

A TŐKE NEM TUDOTT KÜLFÖLDRE SZIVAROGNI

— Október elején a bankjegyforgalom 48 milliárd 552 millió leire emelkedett, két hónappal

később, december 9-én, a forgalom 48 milliárd 188 millióra csökkent. Ugyanezen idő lefolyása alatt az aranyfedezet 35.27 százalékról 35.55 százalékra emelkedett.

— Egyébként az aranyfedezet állandó javuló tendenciát mutat: Míg 1939. január elején 18 milliárd 270 millió lei értékét képviselt, decemberig 20 milliárd 715 millióra emelkedett. Jelen pillanatban a törvényes minimumnál nagyobb arányú az aranyfedezet.

— A pénzpiac, amely az elmúlt év eseményeinek nyomán bizonytalanná vált, most az év végén lassanként magára talált s a lei ismét elfoglalja az őt megillető helyet a nemzetközi piacon.

— 1938 év végétől 1939 szeptember 30-ig 18 belföldi nagybankból vonták ki 1214 millió lei összegű betétet. Ugyanezen idő alatt a Letéti Pénztárból 1096 milliót vettek ki. A csekkből 56 milliót, s a Nemzeti Bank folyószámláinak (gírőszámlák) egyenlege 2596 millió lejelle csökkent.

— Ezzel szemben már októberben, amikor az emberek megnyugodtak s látták, hogy Románia a semlegesség útját választotta, a betétek kezdtek visszaszállingózni. A 18 nagy bankba, csupán egy hónap alatt: október 31-ig, 222 millió lei került vissza; a Postatakarékpénztárban 30 millió lejelle nőtt a betétek összege, a csekk folyószámlái 345 millióval szaporodtak s a Banca

Isabel szótlanul, sugárzó arccal lépett előre.

— De magyarázd meg nekem, miért ragaszkodsz hozzá oly annyira, hogy ápolónőnek szegődj melléje?

— Milyen ostobák vagytok ti, férfiak! Hát mondhattam azt, hogy a te kedvedért akarom meghosszabítani ittartózkodásomat? Meg kellett volna érezned a tekintetemből, hogy mi a szándékom.

— Igen, — szólott Iván és a földre nézett — de néha vannak olyan mozdulataid, olyan hangszülyaid, amelyek lezárják minden továbbinak az útját. Egyszerre eloszlik belőlük minden fény.

Átvágtak a ház előtt álló tömegen és befele haladtak a majorsági épületek irányába, ahol az autó állott. Föl akarták használni ezt a néhány percet is, hogy zavartalanul beszélgessenek.

— Én viszont azt hiszem, — felelte Isabel szabadkozva, — hogy te nem tudsz teljesen nyílt szívű lenni hozzám. Nekünk nagyon sokat kell beszélgetniük egymással. Amit velem kapcsolatban mondasz, az mind pontosan rád is illik. Már észrevettem tegnap is, meg ma reggel, amikor a lövés zajára kirohantunk valamennyien.

— Mit vettél észre, édes?

— Minden mozdulatodra, mintha fátyol borulna. Nem vagy teljesen egy velem gondolataidban. Van valami a lelkedben, ami nem egészen az enyém.

Gyorsan beszélt, mintha töményíteni akarta volna mindazt, amin egész éjszaka gondolkozott. Mintha attól tartott volna, hogy ha most ki nem használja együttlétük pillanatait, sohasem lesz alkaima elmondani, ami a szíven fekszik.

— Miért beszélsz így? — ütődött meg egyszerre Iván és megriadt a gondolatra, hogy Isabel megsejtette az ő külön titkát. Ha valakit közvetlenül érintett Pejurot kívül a merénylet, hát ő az. De ezt senkinek sem szabad észrevennie.

— Esküszöm neked, hogy csak a félelem él bennem, hogy elveszítelek.

Isabel befelé mosolygott, azzal a csöndes elégtétellel, amelyet csak az érez, aki fölényben van a másik felett. Észrevétlenül eltávolodtak az autóhoz vezető uttól — mert állítólag oda akartak menni, — kint találta magukat a konyhakertben, ahol a szélen virágos gyümölcsfák állottak, Isabel felágaskodott, letépett egy gallyat, az orra elé tartotta révetegen, mintha szavait is úgy akarná elszórni, mint a virág laza szirmait, s alig hallhatóan suttozta:

— És mondd... ha azt mondanám neked: itt vagyok, itt maradok, sohasem megyek el, vajjon mit szólnál?

Iván megint csak elhallgatott és még erősebben szorította meg Isabel kezét. Nem tudta elhinni boldogságát. Kétkedett benne a látszat ellenére is. Isabel szavai oly hihetetlenül hangzottak, hogy nem is hatottak reá elég meggyőző erővel.

De azért nagyszerű találmány, hogy az ember csak egy néhány lépést tesz a házból és akármerre fordul, már is kint van a természetben, a hol két ember zavartalanul egymásra találhat, sőt csókolózhat is. Isabelnek azonban egyszerre eszébe jutott Darier. — Ott hagytuk őt egészen egyedül és nem mentünk vissza hozzá és még csak nem is csomagolunk...

Isabel elfutott Ivántól és sietett vissza az emberek közé.

Dariert beszállították a kórházba. Nathanson, a főorvos megállapította, hogy tíz nap múlva felépül. Montfleury délután szintén bejött a városba és körülményesen ajánlotta a beteget Nathanson figyelmébe. Még egyszer igyekezett Isabel lelkére beszélni. A leány makacs volt és azt mondotta: Hallottad a főorvos urtól is, hogy csak tíz napról van szó. Tíz nap múlva otthon leszünk és várjál bennünket teljes kivilágítással.

Mit volt mit tenni, Montfleury nehéz szívvel elutazott.

(Folytatjuk.)

Nacionala folyószámláinak egyenlege 1915 millióval emelkedett.

Szeptember végén, tehát a pánik nyomán közel 5 milliárd leit vont ki a közönség a forgalomból. A tömegeket a háboru réme megfélemlítette. Normális időkben ennek az összegnek javarésze külföldre menekült volna. Ma azonban a szigorított deviza ellenőrzés megakadályozta a töke elmenekülését.

NÖVEKEDETT A VÁLLALKOZÁSI KEDV

— Azok, akik nem tartották maguknál a bankokból kivont összegeket, kellő befektetési lehetőségek után érdeklődtek.

— A tőkeforgalom statisztikái szerint 1939 első hónapjában új vállalatok alapítására és meglévő cégek tőkeemelésére összesen 2 milliárd 296 millió leit fordítottak.

— A bankokból kivont összegek legnagyobb részét azonban, tőzsdeértékekbe fektették. Az elmúlt év márciusában, amikor 722 millió leit vontak ki a bankokból, a börzetranszakciók összege 729 millió leire emelkedett. Később, novemberben a börzeügyletek összege 1,710 millió leire emelkedett (1938 novemberében 123 millió). S ha a múltban a közönség a stabilabb papirosokat kereste, ezúttal inkább a változó értékű részvények, különösen a petróleumpapírok iránt érdeklődött. Sajnos a tulhajtott spekuláció nyomán, sokan azok közül, akik nagy nyereségre számítottak, jelentős összegeket veszítettek.

— Az ingatlanokba való befektetések sem érdekelték a közönséget. Az építkezések stagnáltak, részben az építőanyagok drágulása, részben azok beszerzésének nehézségei miatt.

— Az államkötvények összege 35 milliárd leire emelkedik, abból azonban csak 19 milliárd értékű kötvény van magánosok kezében, a többi a Nemzeti Bank, a Nyugdíjpénztár, a Csekk- és a Postatakarékpénztárban van. És ez nem vall közönségünk tulságos érettségére. Az emberek a ládafiában őrzik még ma is a pénzüket, ahelyett, hogy a pénzvérkeringését elősegítenék s ezáltal saját pénzüket értékét is emelnék.

— Tilos a széna kivitele. A Hivatalos Lap december 30-iki számában hirdetett minisztertanácsi napló rendelkezései szerint tilos a széna kivitele. Kivételt képeznek azok a tételek, amelyeket a külföldre december 30-ika előtt adtak el és az exportőr az eladás tényét szerződésekkel, vagy okmányokkal igazolni tudja. Az ilyen tételekre a Külkereskedelmi Hivatal adja az exportengedélyt.

— Tilos devizaüggyben a közbenjárás. A nemzetgazdasági miniszter közli, hogy a devizakérvények beérkezésük időrendjében és a legszigorubb törvényesség szerint intéztek el. Mindazok, akik a sorrend megkerülése iránt közbenjárnak, az 1939 október 1-i devizatörvény 51. szakasza szerint szankció alá esnek, az ilyen közbenjárásnak helyt adó tisztviselő pedig el lesz mozdítva.

Tudnivalók a személyzeti táblázatáról

A vállalatok személyzeti táblázatát, mint közzöltük február 1-ig kell benyújtani. A táblázat az 1939. december 31-iki helyzetet tüntesse fel. Mentések a táblázatnak az iparfelügyelőséghez való benyújtása alól azok a munkaadók, akiknek öt alkalmazottnál kevesebbje van. Tehát, ha az alkalmazottak létszáma eléri az ötöt, a táblázatot be kell nyújtani. Ugyancsak kötelesek a valóságos tételére azok a vállalatok is, amelyeknek bár ötnél kevesebb alkalmazottuk van, de ezek között olyan is van, aki nem bir román állampolgársággal, vagy a munkaadó nem román állampolgár. Nincs megengedve az alkalmazottak megosztása a táblázat benyújtásának elkerülése végett. Így ha egy vállalatnak 8 alkalmazottja van, nem lehet négy tisztviselőt a központnál, négyet a fióknál, mert a táblázatot centralizálva kell elkészíteni.

(=) Csendes a bányai gabonapiac. Kereslet csak tökmag, tengeri, lóheremag és lucernamag iránt mutatkozik és üzletkötés is inkább ezen cikkekben történik. A piaci árak a következők: Búza 460, tengeri 390, korpa 330, ujab 500, muharmag 680, tökmag 1.400, tavaszi árpa 500 lei százkilonként. A lóheremag 40 és a lucernamag 60 lei kilonként.

= Emelkedett a búza ára. Bucurestiből jelentik: A búzapiac az utóbbi időben nagy élénkség uralkodott. Az árak emelkedtek és jelenleg több hajót raknak meg a szerződések értelmében külföldre irányuló búzával. Angliába öt, Olaszországba öt és Németországba összesen 27 hajót indítanak útnak búzával megrakva.

= A szállítási és tűzbiztosítási költségek előzetes fizetése. A devizahivatal a szállítási és biztosítási díjak tárgyában körrendeletet adott ki. Ismeretes, hogy a behozatali cégeknek nehéz helyzete van azáltal, hogy a szállítványozó és biztosító cégek előzetes fizetést kívánnak. A most kiadott körrendelet szerint ezek a költségek a szabadforgalmi devizakészletből utaltatnak és ezt a megfelelő formulárral kell leírni. A devizák engedélyezéséig a hajózási szállítványozási és biztosító társaságok a megfelelő összeget lei-letébe vehetik.

DÉLI HIRLAP
utómata telefon száma: 28-10

RADIO

PÉNTEK, JANUÁR 5.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok, sport és vegyes hírek. 13.15: Hanglemezek. 14: Rádió ujság. 14.10: Amerikai szimfonikus zenekarok hanglemezeiről. 15: Közlemények. Radio Romania. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Tudományos krónika. 20.15: Hanglemezek. 20.45: Rádió ujság. 21: Beethoven művek hanglemezeiről. 22.15: Rádió ujság. 22.35: Haendel, Verdi és Wagner művek hanglemezeiről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Előadás. 11.45: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13.10: Postaszene. 13.40: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Diákfélóra. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.15: A közönség kedvelt lemezei. 19: Sportközlemények. 19.15: A Rádió Szalónzenekara. 19.50: Előadás. 20.15: Hírek. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése. „Don Juan”. Dalmú két felvonásban. 22.15: Szórakoztató hanglemezek. 22.40: Hírek. 23.10: Táncezene. 23.45: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

SZOMBAT, JANUÁR 6.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Déli hangverseny. 13.00: Időjelzés, sport és vegyes hírek. 13.10: A déli hangverseny folytatása. 13.40: Hanglemezek. 14: Rádió ujság. 14.20: Hanglemezek. 15: Előadások, művészeti és kulturális hírek. Radio Romania. 18: Országőrök órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Színházi és filmkrónika. 19.17: Suder kompozíciók. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.15: A rádió szalónzenekarának hangversenye. 20.45: Rádió ujság. 21: A rádió postája. 21.15: A rádió szalónzenekara folytatja hangversenyét. 21.45: Táncelemek. 22.10: Rádió ujság, sporthírek. 22.30: A vizek éneke, hanglemezek. 23: Román zene hanglemezeiről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 11.00: Egyházi ének és szentbeszéd. 12.20: Görög katolikus istentisztelet. 13.20: Időjelzés, időjárás, vizállás. 13.30: Az Operaház Zenekara. 14.45: Hírek. 15: Hanglemezek. 16: Bábjáték. 16.45: A Rádió Szalónzenekara. 17.45: Elbeszélések. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.15: Előadás. 18.50: Bálint Zoltán magyar nótákat énekel. 19.50: Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Sporteredmények. 20.30: Károlyi Gyula zongorázik. 21.05: Külügyi negyedóra. 21.20: Zenekari hangverseny. 22.40: Hírek. 23.10: Az Albert-vonós-négyes műsora. 23.45: Táncelemek. 24: Hírek német, olasz, angol és franci nyelven.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési aránk a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és házasság nem közölhető, minden más rovathoz szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratiannu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata La novari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nogrády-trafik. (Corse mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik. Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratiannu 15/a. Telefon: 45—13.

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Alkatmzas

Jól főző mindenek szakácsnő éves bizonyítványokkal felvétetik. II. Str. Cantacuzino 5. háztulajdonosnál. 523

Jól főző mindenek szakácsnőt azonnalra felveszek. Ungár Szana-bank-épület. 528

Tanoncot és kifutó fiút felveszek. Kuklay ezüstműves I., Piata Tepes Voda 1. 527

Sablónvágót azonnal felvesz „Leonardo” Bucuresti, Str. Carol 14. 34

Allást keres

Perfekt bejáró szakácsnő román, főzéshez is értő, azonnalra állást keres. Cimeket IV., Str. Pop de Basesti 21. Házmasterhez leadni. 1845

Lakás

Keresek bútorozott garzón lakást a Józsefvárosban, teljesen modern, fürdőszobával. Ajánlatokat „Lei 2000—3000” jellegre kérek a kiadóba. 531

Allandó komoly lakó, május 1-re keres egy négyszobás modern villalakat, központi fűtéssel. Cimeket Telefon: 37—70-re kérem megadni. 530

Adás-velet

Jutányosan eladó Kardostelepen 120 négyszögöles telekönyvezett telek házzal. Üzletnek igen alkalmas. Közlelebit a kiadóban. 1864

Kabátbőrök koncentráltaknak nagy választékban olcsón. Veszünk rókát és vidrát. Grossmann Sándor r. t. II., Piata Traian 526

Különjele

Fehérnemű javítását és stoppolást vállalok. I., Str. Palanca 1. I. emelet 10 szám. 1987

Elveszett 6 hónapos drótszörű foxi, nőstény, sárga fejű, a hátán fekete folttal és a fél farka is fekete. Jutalom ellenében átadható IV., Str. Fröbl 44. 532

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle lillom-tejkerémet, lillom-tejszappant és lillom-pudert, három seimben. Kaparató kizárólag a

Városi
gyógyszertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Bratiannu.